

DARBININKAS

Vol. LXXXIX, Nr. 3 (25)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

March - Kovas, 2004

AMBASADORIUS ANICETAS SIMUTIS sulaukė 95-tojo gimtadienio!

Paulius JURKUS

Š. m. vasario 11 d. Anicetas Simutis, buvęs ambasadorius Jungtinėse Tautose, kukliai atšventė savo 95-tą gimtadienį dukters Aldonos ir anūkų ratelyje. Nors žmona Janina staiga mirė 2003 m. liepos 12 d., Anicetas dar vis tebegyvena savo namuose East Rockaway, NY, kur jį globoja duktė. Susipažinkime su jo gyvenimu.

Anicetas Simutis, atstатыtos Lietuvos Respublikos pirmasis ambasadorius Jungtinėse Tautose, savo gyvenimo didžiąją dalį praleido New Yorke.

Čia jis atvyko 1936 m., eidamas 27 metus nepriklausomos Lietuvos vyriausybės paskirtas Generalinio konsulo sekretoriumi. Po ketverių metų čia pergyveno Lietuvos okupaciją. Sunkiausiose sąlygose jis dar 50 metų atstovavo pavergtai Lietuvai. Išsilaikydamas pareigose, jis anų laikų Lietuvą sujungė su naujai atstatyta nepriklausomybe. Naujoji Lietuva, įvertindama jo triušą dėl Lietuvos laisvės, paskyrė jį Lietuvos ambasadoriumi Jungtinėse Tautose.

Čia praleidęs 68-erius metus, Anicetas Simutis sutapo su New Yorko lietuviais. Jis buvo viso lietuviško gyvenimo liudininkas: dalyvavo mūsų renginiuose, juos atidarė, sakė kalbas. Tamsiais Lietuvos okupacijos metais, jis buvo laisvės šauklys, užsienio lietuvių tarpe palaikė optimizmą, laisvės atgavimo viltį, organizavo pagalbą Lietuvai, atvykusiems lietuviams padėjo įsikurti.

Anicetas Simutis gimė 1909 m. vasario 11 d. Tirkšliuose, Mažeikių apskr. Kai 1914 m. prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, jam buvo vos penkeri metai.

Apie savo tėvus prisiminimuose jis taip sako: "Giliame Žemaitijos šiaurės miestelyje, Klykoliuose, tėvas buvo valstybinės monopolijos krautuvės vedėjas. Carų valdo-

Ambasadorius Anicetas Simutis paminėjo 95 m. sukaktį.

JT nuotrauka

moje Lietuvoje lietuvis padoresnės tarnybos retai kada galėjo tikėtis savame krašte. Prieš ištekėdama mama jau buvo spėjusi penketą metų pabuvoti Amerikoje. Tų laikų terminais, tėvai buvo "svietą matę", nes buvo keliavę ne tik toli už gimtųjų valsčiaus ribų, bet dargi ir už jūrų marių. Tų laikų sąlygomis materialiai gyveno jie patogiai".

(nukelta į 4 psl.)

Lietuvoje tarptautiniame Vilniaus oro uoste įsteigta masinio naikino ginklų bei susijusių medžiagų gabenimo atvejų nustatymo bei duomenų perdavimo sistema. Šis JAV Energetikos departamento finansuotas Vilniaus oro uosto saugos sustiprinimas kainavo 4 mln. JAV dolerių. Projektą koordinavo JAV kompanijos "MELE Associates", "Canberra Aquila Inc." ir Lietuvos UAB "INTA". Užpėnai spalį JAV ir Lietuva Vilniuje pasirašė tarpvyriausybę sutartį. Sutartį pėnai kovo pabaigoje ratifikavo Lietuvos Seimas. Pagal šią tarpvyriausybę sutartį JAV Vyriausybė įsipareigojo remti nelegalaus masinio naikino, branduolinių, cheminių ir biologinių ginklų bei medžiagų ir jų gamybos technologijų nelegalaus gabenimo prevenciją. Iš viso praėjusiais metais tarptautinis Vilniaus oro uostas sulaukė 719,85 tūkst. keleivių - 13,4% daugiau, palyginti su 2002-aisiais. Prognozuojama, jog per šiuos metus Vilniaus oro uostas sulauks maždaug 6-8% keleivių daugiau negu pėnai.

Elta

Vilniaus bendrovė "Tuma", siuvanti uniformas Lietuvos kariuomenei, laimėjo tarptautinį konkursą pasiūti karinių uniformų kuriamai Irako kariuomenei. Kaip pranešė Krašto apsaugos ministerija, pasirašyta sutartis pateikti per tūkstantį aprangos komplektų. "Tumos" direktoriaus pavaduotojas V. Ivlievas sakė, kad apie sandorio sumas kalbėti dar anksti - kol kas ketinama pateikti tik uniformų pavyzdžius. "Pasiūsime apie 500 uniformų kaip pavyzdžius, tačiau kol kas dar neaišku, iš kokios medžiagos. Be to, neaišku, kiek žmonių bus ir pačioje armijoje", - sakė jis. Irake ketinama suformuoti 40-ties tūkst. karių

pajėgas. Gruodį pradėjo tarnybą pirmasis naujosios Irako kariuomenės 700 karių batalionas. Parama Irakui rūpinasi į Lietuvą atvykęs JAV Centrinės specialiųjų operacijų vadavietės (*Special Operations Command Central*) pulkininkas John Nye.

Delfi info

Kovo 9-12 dienomis Vilnius ir Kaunas pirmą kartą kartu dalyvauja vienoje didžiausių Europos tarptautinių nekilnojamojo turto parodų MIPIM'04 Cannes, Prancūzijoje. Miestai pristatys bendrą strateginį plėtos projektą - dvimiestį bei naujausius Vilniaus ir Kauno investicinius projektus. Parodos metu, kovo 11 d., abiejų miestų merai dalyvaus merų simpoziume "Miestų renovacija. Kaip sukurti miestą iš naujo?" Vienas svarbiausių parodos tikslų - Europos ir kitų pasaulio šalių investuotojams pristatyti didelį Lietuvos bei dviejų didžiausių jos miestų potencialą. Vilnius Cannes parodoje pristatys 26 investicinius projektus, Kaunas - 25. Investuotojai bus kviečiami prisijungti prie strateginių plėtos projektų - susisiektimo sistemos tobulinimo, ekonomikos centrų kūrimo, turizmo verslo ir infrastruktūros plėtos. Bus pateikta išsami informacija apie naujus verslo ir administracinius centrus, žinių ekonomikos branduolius, pramonės ir logistikos centrus, kultūros, sporto bei kitus infrastruktūros objektus. Vilnius ir Kaunas pristatys 100 kv. m ploto stende. Parodai miestai parengė bendrą informacinį katalogą apie dvimiestį ir konkrečius investicinius objektus. Stendo lankytojams bus įteikti originalūs suvenyrai - galvaniniai elementai, kurie puikiai atspindi dvimiesčio šūkį "Dviejų jėga!" Pirmą kartą kartu su dviem didžiausiais Lietuvos miestais savo projektus pristatys ir Elektrėnai. Šis miestas parengė du projektus - "Jau-nimo krantą" ir "Energolendą", modernius švietimo ir pramogų centrus. MIPIM - viena svarbiausių Europoje nekilnojamojo turto paroda, vykstanti kasmet nuo 1990 m. ir sukviečianti investuotojus bei politikus iš viso pasaulio. Šiemet 15-ojoje MIPIM parodoje dalyvauja 63 valstybės. *Elta*

Kauno Prisikėlimo bažnyčios atstatymo darbams finansuoti bus imama ilgalaikė 4 milijonų litų paskola. Tokiam Kauno mero A. Garbaravičiaus siūlymui vienbalsiai pritarė miesto Tarybos nariai. Kauno miesto savivaldybė bažnyčios atstatymo darbams 2001-2003 m. skyrė nuo 50 iki 150 tūkst. litų, iš Valsybės biudžeto pėnai skirtas 1 milijonas litų. Per kelerius metus net 118 tūkst. žmonių bažnyčios atstatymą parėmė skambindami specialiaja linija. Praėjusių metų liepą Vyriausybė Paminklinę Prisikėlimo bažnyčią įtraukė į Lietuvos tūkst. mečio programą ir numatė šiemet bažnyčios atstatymo darbams iš šios programos skirti 4 mln. litų, o 2005-aisiais - 1 mln. litų. Šių metų valstybės biudžete žadėtų lėšų vis dėlto nebuvo numatyta, todėl Kauno meras Tarybai pasiūlė imti paskolą, kad bažnyčios atstatymo darbai būtų tęsiami. Pasak Kauno mero A. Garbaravičiaus, jis pasitelks visas pajėgas, kad Prisikėlimo bažnyčia būtų atstatyta. "Ši bažnyčia prieš 75-erius metus buvo pradėta statyti kaip visos tautos šventovė, padėka Dievui už mūsų valstybės nepriklausomybę, tačiau atkūrus nepriklausomybę nepabaigiamus atstatymo darbus tęsiame daugiau kaip dešimtmetį. Ši 4 mln. litų paskola yra pati reikšmingiausia miesto investicija į tautos dvasingumo puoselėjimą", - sakė miesto vadovas. "Už šias lėšas bus užbaigti langų, durų ir vartų montavimo, laiptų ir vidaus apdailos darbai, įrengtos vidaus inžinerinės sistemos. Tereikės užbaigti fasadų apdailą, įrengti pusrūsi, pakloti inžinerinius tinklus ir sutvarkyti teritoriją", - teigė Finansų sk. vedėjas A. Laucius. Savivaldybėje parengtuose projektuose numatyta, kad bažnyčioje galėtų vykti sakralinės muzikos koncertai, paskaitos, čia būtų įrengta apžvalgos aikštelė, todėl kartu su jau suremontuotu funikulieriumi bažnyčia taptų itin svarbia Žaliakalnio kultūros centro dalimi. Prisikėlimo bažnyčios atstatymo tarybos direktoriaus kleb. Vytauto Grigaravičiaus teigimu, nuo 1989 m. kultūros paminklo atstatymui jau išleista 9,4 mln. Litų. *Elta*

Atsakomybė kalbėti apie esmę

Juozas KOJELIS

“Kauno diena” sausio 24 atspausdino Lietuvos seimo narės Rasos Juknevičienės straipsnį “Atsakomybės imkimės, kol dar nevėlu”. Straipsnis vertas rimto dėmesio, nes parašytas patyrusios politikės, kuri turi vadovaujančią rolę konservatorių partijoje, net gi buvo minima kaip galima kandidatė į prezidentus. Politinę karjerą ji pradėjo 1990 Lietuvos Respublikos aukščiausioje taryboje, priklausydama Reorganizuotai tautininkų partijai. Vėliau perėjo pas konservatorius; pradžioje prisilaikė Vagnoriaus spame, paskui įsitvirtino Landsbergio. Ją galima dažnai matyti kalbančią Seimo posėdžiuose ir diskutuojančią televizijos politinėse laidose. Svarstymuose argumentus dėsto greitai, partinėse diskusijose oponentus kuoja aštriai.

Savo straipsnį autorė pradeda ramiai, reikšdama užuojautą tiems, kuriems nepriklausomoje Lietuvoje “nepasisekė”. Net pateisina nusivylusius Nepriklausomybe ir sakančius, kad “prie ruso buvo geriau gyventi”. Toje taikioje nuotaikoje ji pajaučia atsakomybę “kalbėti apie esmę”, nors nuo pirmojo sakinio aišku, kad ta “esmė” bus nukreipta prieš prezidentą Rolandą Paksą. Tą teisę Parlamentarė turi, net ir pareigą kritikuoti Prezidentą, jei jis kritikos užsitarnavęs. Politiniame gyvenime prezidentai, ministrai ir kiti aukšti pareigūnai dažnai gauna ir nepelnytų pylos. Partinėse rietenose tokį *modus operandi* kai kas gali pateisinti, bet sprendžiant valstybės strategines problemas kiekvienas atsakingas politikas turėtų jausti pareigą susidrausminti. Ypač kalbėdamas apie “esmę”.

Tikrindami seimo narės argumentacijos logiką, susipažinkime su vienu trumpučiu jos straipsnio paragrafu.

Vesdama istorinę paralelę tarp dabartinių įvykių Lietuvoje ir 1918-1940 metų nepriklausomos Lietuvos laikotarpio, seimo narė rašo;

1918-aisiais Lietuvos Nepriklausomybę atkūrė išsilavinę, plačiai mąstantys žmonės, dabartinio Prezidento aplinkos žodžiais tariant – elitas. Tąkart net po kelių metų pasipiktinusiųjų valdžia, nusivylusiųjų nepriklausomybe buvo ne ką mažiau nei dabar. Matyt, todėl rusai ir atėjo be šūvio: surado ir sudarė net visai lietuvišką Vyriausybę, vadovaujamą Vinco Krėvės.

Paragrafe keturi sakiniai... ir keturi prasilenkimai su tiesa. Pirmiausia Lietuvos Taryba neatkūrė Nepriklausomybės, bet paskelbtu aktu deklaravo Nepriklausomybės atstatymą. Negausi inteligentija tautą Nepriklausomybei jau buvo pribrandinusi, o į pasaulinio karo pabaigą sudarė palankias tarptautinės politikos sąlygas. Nepriklausomybę atkūrė kaimo berneliai, dabar pravardžiuojami “burokais”, išėję savanoriais, vilkėdami savo rūbais ir daugelis kovodami savo atsineštais ginklais. Savanoriais ėjo tuo metu negausi patriotinė inteligentija

ir moksleiviai, daugiausia ateitininkai, kai kur ištisomis klasėmis.

Smerktinas neatsakingumas skelbti, kad tauta 1940 buvo nusivylusi savo Nepriklausomybe ir todėl “be šūvio pasidavė rusams”. Tiesa, kad su pagrindu buvo nepasitenkinimo autoritetiniu tautininkų režimu, bet tai ne nusivylimas. Nuo pačios pirmosios okupacijos dienos tautoje kilo rezistencija, prasiveržusi 1941 m. sukilimu, perėjusi į 1941-44 antinacinį pasipriešinimą ir nuo 1944 į partizaninį karą. Dėl Lietuvos laisvės tame kare anų laikų “burokai” paaugojo apie 30,000 gyvybių. Apie 1918-1944 lietuvių kartą tragiškai žuvęs prof. Vytautas Kubilius yra pasakęs, kad tokios idealistų kartos dabartinė Lietuva greitai nesulauks. Gaila, kad dauguma dabartinių Lietuvos politikų to nenori pripažinti. Daug greičiau bendrą kalbą randa su tais išeiviais, kurie praėjusio šimtmečio šeštame dešimtmetyje atsisakė kovos dėl Lietuvos laisvės ir ryžosi “padėti tautai, nekeldami nepriklausomybės klausimo, jei to reikalauja tie, kurie nustato sąlygas, kuriomis apskritai tėra galima tautai padėti”. (dr. Vytautas Kavolis). O tie, “kurie nustatė sąlygas”, kaip tik ir buvo rusai, lietuviai, žydai ir maskvėnai. Pagal Maskvos valią vykdančiai “liaudies vyriausybei” Vincas Krėvė niekad nevadovavo. Buvo trumpą laiką tos “vyriausybės” narys, kol turėjo vilčių bent dalį Nepriklausomybės išsaugoti. Jis buvo rusų kultūroje išaugęs tikras Lietuvos patriotas, nors jo laikysenai Nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu ir galim kai kurių priekaištų padaryti.

Taip pat keistai nuskamba konservatorės pareiškimas, kad “supratus, kas prarasta, buvo per vėlu taisyti klaidas”. Galima svarstyti, ar nereikėjo pasipriešinti 1939 rusų įgulų į Lietuvos teritoriją įvedimui 1939-aisiais ir tiesioginei okupacijai 1940-aisiais. Tačiau ką buvo galima daryti “kol dar buvo nevėlu”, kad Lietuva išvengtų okupacijos, niekas iki šiol dar nėra pasakęs. Ir p. Juknevičienė prie to klausimo tik prisiliečia ir pasitraukia, nes tokios galimybės nebuvo.

Prie Rasos Juknevičienės straipsnio vieno paragrafo ilgėliau sustota, kad suprastume, kaip neatsakingai atsakomybę prisiėmę politikai siekia paveikti viešąją opiniją.

Labai panašiai, tik ypatingai piktais žodžiais Prezidentą atakuoja žurnalo “Į laisvę” 2004 sausio mėn. Nr. Konservatorių partijos pirmininkas Andrius Kubilius.

Prez. Paksui pateiktas sunkus kaltinimas: *jo veikla sudaro grėsmę valstybės saugumui*. Tokiam kaltinimui paremti turėtų būti tvirti faktai. Prielaidų nepakanka. Pastaruoju metu toks kaltinimas lyg ir pritildytas. Gal pradėta abejoti dėl įrodymų tvirtumo? Iš kitos pusės, (nukelta į 16 psl)

AMBASADORIUS ANICETAS SIMUTIS sulaukė 95-tojo gimtadienio!

(atkelta iš 1 psl.)

Beveik su karo pradžia tėvas buvo mobilizuotas į caro kariuomenę. Tuo pačiu ramus šeimos gyvenimas staiga nutrūko. Motina liko viena su vaikais. Aniceto brolis buvo vienais metais jaunesnis, gi sesutė gimė 1915 m. pradžioje. Beliko tik viena išeitis: keltis į mamos brolio tvarkomą šeimos ūkį Ukrinų-Židikų apylinkėje. Bet tasai brolis irgi buvo mobilizuotas. Liko žmona su dviem vaikais, kurie savo amžiumi buvo panašūs į Anicetą ir jo brolių.

Ūkis turėjo 20 ha. Vyriausia šeimininkė buvo mamos mama, paskui ėjo mamos svainė ir penki vaikai. Pats vyriausias buvo penkerių metų Anicetas. Nebuvo nė vieno suaugusio vyro. Kaimyniniai ūkiai irgi buvo panašioje padėtyje. Visur trūko darbo jėgos. Sunkesniems ūkio darbams moterys samdė paauglius pusbernius.

Ūkiai buvo maži vienkiemiai. Apylinkė buvo tolokai nuo didžiųjų kelių – tikras Lietuvos užkampis. Bet vokiečių kareiviai ir čia užklydavo. (Vokiečiai 1915 okupavo visą Lietuvą ir čia išsilaikė iki karo pabaigos). Jie ieškojo maisto, ypač lašinių, sviesto, kiaušinių ir kitų gėrybių. Mainais parūpindavo sunkiai gaunamo žibalo, druskos, cukraus ir kitokių ūkiškų reikmenų.

Į karo pabaigą maisto reikalai vis labiau sunkėjo. Žemaičiai prisiminė spaudos draudimo metus ir slaptas mokyklas su „daraktoriais“. Ir Anicetui tokioje mokykloje teko pradėti savo „mokslus“.

1919 m. Ukrinuose pradėjo veikti normali mokykla. Anicetas į ją atėjo jau mokėdamas skaityti ir rašyti, ir buvo paskirtas į aukštesnę klasę. Keturių skyrių pradžios mokyklą baigė Židikuose, ten išlaikė egzaminus ir gavo baigimo pažymėjimą. Privačiai pasiruošęs, išlaikė egzaminus į Telšių Vyskupo Valančiaus vardo gimnazijos trečią klasę.

Telšių gimnazijoje

Stoti į gimnaziją ištekliai nebuvo, bet atsikuriančioje Lietuvoje mokslas buvo labai branginamas. Kas norėjo mokytis, sugebėjo prasiveržti. Taip buvo ir Anicetui.

Nors pradžia buvo sunkoka, bet jis vis sukosi, bemokydamas atsilikusius žemesnių klasių mokinius. Šis mokymo darbas Anicetui sekėsi. Perėjęs į penktą klasę, jis taip sustiprėjo finansiškai, kad net pajėgė nusipirkti dviratį. Tai buvo didelė prabanga, tik nedaugeliui prieinama. Dviračiu jis daug lengviau pasiekdavo mokinius, gyvenančius įvairiose miesto dalyse, net priemiesčiuose.

Telšiai buvo Žemaitijos kultūros centras. Veikė gimnazija, kurią išlaikė „Saulės“ draugija. Vėliau ją suvalstybinus, pavadinta Vyskupo Valančiaus vardo gimnazija. Veikė mokytojų seminarija, suaugusiųjų kursai – gim-

nazija, Kunigų seminarija ir amatų mokykla. Besimokančio jaunimo buvo pilnas miestas. Gyvai reiškėsi jaunimo organizacijos: ateitininkai, skautai, šauliai. Anicetas beregint įsijungė į visas organizacijas, bet greitai įsitikino, kad neužtenka laiko visur dalyvauti. Liko aktyvus moksleivių šaulių būrio narys ir jūrų skautų vadovas. Šauliai rengdavo iškylas ir manevrus, kuriuose buvo įdomu dalyvauti. Jūrų skautai plaukiodavo po Masčio ežerą.

Žemaitija dar kartą aplankius

Žemaitijoje tad prabėgo gražios Aniceto jaunystės dienos. Bet gimnaziją baigti teko Kaune. Ten jis pradėjo ir dirbti.

(Žemaitiją jam aplankyti teko tik 1993 m. rugpjūčio mėn., kai tarnybiniais reikalais viešėjo Lietuvoje. Be Vilniaus, kuriame jis lankėsi pirmą kartą gyvenime, jis pamatė ir tas vietas, kuriose praėjo jo vaikystė. Tai buvo Ukrinų apylinkė. Ir teko skaudžiai nusivilti. Pocių kaimo mažieji vienkiemiai buvo visiškai dingę, lyg jų niekad nebūta. Tik Ukrinų ir Židikų bažnyčios tebestovėjo savo vietoje, nors aplinka ir buvo pakitėjusi.

Panaši padėtis buvo ir tėviškėje, Alsėdžių apylinkėje. Žvirblaičių kaimo likęs tik vardas. Pastatų nebuvo nė pėdsako.).

Mokslas ir gyvenimas Kaune

1929 m. persikėlė į Kauno Aušros gimnaziją, kurią baigė 1930 m. Tų pačių metų rudenį įstojo į Pirmojo Lietuvos prezidento karo mokyklos aspirantų kursus, kurie tęsėsi vienerius metus. Baigęs tuos kursus, buvo pakeltas į jaunesniuosius atsargos leitenantus.

Grįžęs iš kariuomenės, 1931 m. pradėjo tarnybą Užsienio reikalų ministerijoje, pradžioje dirbo administracijoje, vėliau buvo ūkio skyriaus viršininku. Tuo pačiu metu įstojo ir į Vytauto Didžiojo Universiteto Teisės fakultetą į ekonomikos skyrių, kurį baigė 1935 m.

Universitete su keliais karo mokyklą baigusiais atsargos leitenantais suorganizavo studentų karininkų korporaciją „Ramovė“. Aniceto geriausias draugas Domas Stankūnas buvo išrinktas pirmosios valdybos primininku, Anicetas Simutis – viceprimininku, Aleksandras Kutka – sekretoriumi. Vėliau į korporacijos veiklą įsijungė telšišiai Klemensas Damašius ir Stasys Gudas. Korporacija išpopuliarėjo ne tik universitete, bet ir už jos ribų.

Vos tik prasidėjo okupacija, tuoj buvo suimtas Domas Stankūnas, nuteistas 10 metų tremties Sibire ir 1948 m. sausio 3 d. numarintas sovietų kalėjime Rybinske. Klemensas Damašius po 10 tremties metų grįžo į Lietuvą su palaužta sveikata ir prieš keletą metų mirė Vilniuje. Panašiai atsitiko ir su Aleksandru Kutka bei eile kitų. Gal koks šimtas korporantų pasitraukė į Vakarų.

Atvyksta į Ameriką

1936 m. Anicetas buvo perkeltas į New Yorką

generalinio konsulo sekretoriumi. Čia įsikūręs, pirmiausia tęsė studijas Columbia universitete, 1941 m. gavo politinių mokslų magistro laipsnį. Jo mokslinį darbą – studiją, vėliau papildytą, "The Economic Reconstruction of Lithuania after 1918" Columbia University Press išleido 1942 m.

Prasidėjus Lietuvos okupacijoms, laisvojo pasaulio lietuviai stengėsi atkreipti pasaulio dėmesį. Į protesto darbą įsijungė ir veikiančios Lietuvos įstaigos: Lietuvos pasiuntinybė Washingtone bei Geberalinis konsulas New Yorke.

Darbu ypatingai padidėjo, kai, baigiantis karui, į Vakarus pasitraukė daug pabėgėlių. Reikėjo juos ginti, kad nebūtų gražinti į okupuotą tėvynę. Iš kilo ir kitos problemos: kur juos įkurdinti ir kaip jiems padėti.

Tuo metu buvo organizuojamas Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas – Balfas. Anicetas dalyvavo organizaciniuose posėdžiuose, bet į valdybą negalėjo būti renkamas, nes buvo svetimos valstybės atstovas. Tačiau jis aktyviai ir toliau dalyvavo Balfo seimuose, susirinkimuose.

Vakarų Europoje atsirado arti šimto tūkstančių pabėgėlių iš Lietuvos. Į generalinį konsulatą New Yorke ėmė plaukti tūkstančiai laiškų. Žmonės ieškojo giminių, prašė padėti juos surasti. Mažas konsulato personalas dirbo valandų neskaičiuodamas. Pradėjo atvykti iš kviečiamieji. Konsulato darbuotojams teko pasitikti pabėgėlių laivus.

Kiekviena laive būdavo pusšimtis ar šimtas lietuvių. Juos tekdavo globoti. Į kitus miestus vykstantiems, reikėjo padėti susirasti traukinius ar kitas susisiekimo priemones. Pradžioje tuo rūpinosi Gen. Konsulatas. Vėliau į darbą įsijungė Balfas ir kitos organizacijos.

Tokiu būdu pagalba pabėgėliams palaipsniui pasidarė beveik išimtinai tik Aniceto Simučio rūpestis.

Atvykusiųjų įsikūrimas buvo gana sunkus. Nemokant šio krašto kalbos, savo profesijoje darbą gauti buvo beveik neįmanoma. Geresnėje padėtyje buvo gydytojai, inžinieriai ir kiti, baigę pritaikomuosius mokslus. Bet ir tie turėjo gerokai pavargti, kol įsidarbina savo profesijoje.

Daugelis buvo praradę savo išsimokslinimo dokumentus. Tada pagalbos ieškodavo generaliniame konsulate. Laimei, konsulato mažoje bibliotekoje buvo V. D. Universiteto leidiniai. Jais pasinaudodami, galėjo išduoti diplomą ar kitų dokumentų pakaitalus. Pavyzdžiui, New Yorko valstijoje, prieš gydytojui gaunant leidimą laikyti anglų kalbos egzaminus, reikėjo pristatyti ne tik diplomą, bet dar ir gimnazijos baigimo atestatą ir praktikos teisių liudijimą. Konsulatas aprūpindavo dokumentais visus, kas tik kreipėsi. Tai ir buvo Aniceto Simučio darbo sritis.

Darbas ėjo gana sklandžiai. Iš kelių šimtų gydytojų neatsirado nė vieno, kuris būtų buvęs apkaltintas profesiniu nesąžiningumu. Niekas neatsisakė ir nuo sunkaus darbo.

(pabaiga kitame nr.)

Nauja pranciškonų vadovybė

Pereitame numeryje rašėme, kad š. m. sausio mėn. vyko Pranciškonų kapitula Lietuvoje ir kad sekančiam trimečiui buvo išrinkta nauja vadovybė: provincijolo pareigoms buvo perrinktas T. Benediktas Jurčys; vice-provincijolo pareigoms išrinktas T. Astijus Kungys; provincijos patarėjais išrinkti šie Tėvai: Andrius Dobrovolskis, Juozapas Marija Žukauskas, Linas Vodo-
pjanovas ir Evaldas Darulis.

Tėvas Placidus Barius, OFM

Kadangi visa vadovybė yra iš Lietuvos gyvenančių pranciškonų, tai Šv. Kazimiero Provincijos ir jos narių interesams Jungtinėse Amerikos valstijose ir Kanadoje atstovauti buvo sukurtas specialus Provincijos Delegato postas. Jį užimti Kapitulos kongresas išrinko Kennebunkporto, ME, vienuolyne gyvenantį T. Placidą Barių.

T. Placidus visuomenei yra gerai pažįstamas. Jis daugelį metų buvo Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas, vėliau – pranciškonų provincijolas. Paskutinius keleris metus kaip specialus įgaliotinis atstovavo lietuvių pranciškonų reikalams JAV. Provincijos delegatui T. Placidui Bariui linkime stiprios sveikatos ir sėkmės. **a.d.**

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia skelbiame pavardes tų skaitytojų, kurie aukoja 2002 - 2004 metų "Darbininko" prenumeratai ir jų čekius gavome iki vasario 15 d.:

Po 200 dol.: Joseph Levonas, Jackson Hgts, NY.

Po 120 dol.: Sigita Žibas, Cranford, NJ.

Po 100 dol.: Sofia M. Slizys, Lompoc, CA; Zita Zaranka, Thompson, CT; Delfina Tricis, Chicago, IL; Z. ir M. Raulinaitis, Manahawkin, NJ; Bronius ir Angelė Stankaitis, Whiting, NJ; Lily M. Pocius, No. Babylon, NY; Ilona Wilk, Pisgah Forest, NC; Modesta Blazaitis, Lewisburg, PA.

Po 85 dol.: Vaclovas Kiukys, South Bound Brook, NJ.

Po 75 dol.: Jura Shukis, Flushing, NY; Fred Lucka, Mattituck, NY; Konstancija Krivickienė, Richmond Hill, NY.

(nukelta į 15-tą psl.)

LIETUVIŲ FONDO DR. ANTANO RAZMOS VARDŲ VISUOMENINĖ PREMIJA

Lietuvių Fondas 2004 metais skiria nedalomą **25,000 dolerių VISUOMENINĘ PREMIJĄ** prisiminti 1990 metų Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymą ir lietuvių išlaikymą per 50 metų trukusią sovietinę Lietuvos okupaciją.

Premijai gauti sąlygos

Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo Visuomeninė premija skiriama visuomenininkui arba visuomeninei organizacijai už visuomeninius darbus bei laimėjimus vienoje ar keliuose iš sekančių sričių:

1. Lietuvių išlaikymas užsienyje arba Lietuvoje.
2. Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas.
3. Lietuvos valstybingumo išlaikymas.
4. Aktyvus dalyvavimas spaudoje dėl Lietuvos valstybingumo išlaikymo.
5. Aktyvus dalyvavimas spaudoje dėl lietuvių išlaikymo.
6. Aktyvus dalyvavimas tautiniuose arba tarptautiniuose suvažiavimuose už Lietuvos valstybingumą.
7. Aktyvus dalyvavimas tautiniuose ir tarptautiniuose suvažiavimuose už lietuvių išlaikymą.
8. Tautinių arba tarptautinių organizacijų parama Lietuvos valstybingumo išlaikymui.
9. Tautinių arba tarptautinių organizacijų parama lietuvių išlaikymui.

Pasiūlymai premijai

Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo Visuomeninei premijai gauti pasiūlymus gali teikti atskiri asmenys arba organizacijos, rekomenduodamos visuomenininką arba visuomeninę organizaciją. **Pasiūlymuose reikia pateikti ką siūlo, kodėl siūlo, už kokius darbus siūlo.**

Premijai gauti negalima rekomenduoti savęs arba savo organizacijos. Tokie pasiūlymai nebus svarstomi Premijos komisijoje. Pasiūlymuose turi būti nurodyti siūlytojų (rekomenduojančių asmenų) vardai ir pavardės arba organizacijų pavadinimai, pirmininkų vardai ir pavardės, adresai, telefonai, parašai.

Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo Visuomeninės premijos komisiją sudaro LF Tarybos pakviesti 6 asmenys: prof. dr. Benediktas Juodka, Vytautas Kamantas, Angelė Karnienė, Dalia Kuodytė, prof. dr. Julius Šmulskštys ir prof. dr. Antanas Tyla. Trys komisijos nariai gyvena Lietuvoje (B. Juodka, D. Kuodytė ir A. Tyla), ir trys Jungtinėse Amerikos Valstijose (V. Kamantas, A. Karnienė ir J. Šmulskštys).

Pasiūlymai raštu yra siunčiami iki **2004 m. birželio 30 d.** Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo Visuomeninės premijos komisijos pirmininkui šiuo adresu: *Vytautas Kamantas, LF Visuomeninė premija, 1107 Pinewood Dr NW, Grand Rapids MI 49544 USA.* Tel.: (616) 791-7333, faksas: (616) 791-7888, Mobilus (nukelta į 13 psl.)

Vasario 16-tosios proga surengtame priėmime (iš d.): LR gen. konsulas Mindaugas Butkus ir LR nuolatinis atstovas prie JT Gediminas Šerkšnys sveikina svečius. Žiūr. 18 psl.

KONCERTAS-VAJUS

“Neringos” jaunimo stovyklai

Kartu su pavasariu į Putnamą atkeliaus Š. Amerikos lietuviškuose telkiniuose pagarsėję jauni lietuviai menininkai: **pianistas Aidas ir smuikininkas Dainius Puodžiukai**. Putnamiečiai jų nėra girdėję, o ir kitose Connecticut, New York, Massachusetts vietovėse jie nėra koncertavę, tad Vargdienių Seserų rėmėjai tikisi, kad į jų koncertą “Neringai”, kovo 28 dieną, **sekmadienį 2 val. p.p.** Seserų centriniame vienuolyne susirinks daug klausytojų. Juo daugiau, tuo nuotaika šventiškesnė, pakilesnė ir ... vajas rezultatai gausnė!

Susipažinkime su koncerto programos atlikėjais. Maždaug prieš 7 metus jie atvyko iš Lietuvos ir gyvena prie Bostono, MA. Aidas Puodžiukas yra pianistas, Dainius Puodžiukas – smuikininkas. Dainius Bostono universitete *College of Fine Arts* įsigijo “Artist diploma”. Tai būtų lygu magistro laipsniui mokslo ar istorijos disciplinose. Į “Artist diploma” sritis įeina kūrinio stiliaus, interpretacijos, techniško išpildymo pažinimas ir muzikinio išpildymo galimybės. Abu menininkai šiuo metu studijuoja *Longy School of Music Cambridge* kolegijoje Bostone. Jų tikslas būti pirmieji koncertiniais menininkais. Ir smuikininkas ir pianistas koncertavo savo mokykloje gruodžio 13 d. 2003 m.

Jie atliko programą Nobelio premijų laureatų pagerbimo koncerte prestižiniame MIT – *Mass. Institute of Technology*. Smuikininkas Dainius koncertavo su Boston Pops orkestru ir Bostono universiteto simfoniniu orkestru. Abu broliai menininkai prieš porą metų sužavėjo dalyvavusius Bostono Baltų koncerte. Vargdienių Seserų rėmėjų valdyba kviečia Putnamo ir apylinkių lietuvių į aukšto lygio klasikinės muzikos koncertą, kuriame girdėsime Bacho, Schuberto, Beethoveno, Paganini, Chopino kūrinius. Ne vieną iš tų kompozicijų atpažinsime ir gėrėsime.

Nėra reikalo pamokslauti, nes visi

Pianistas Aidas Puodžiukas ir smuikininkas Dainius Puodžiukas

žinome, kad kiekvieno Amerikoje lietuvių pareiga palaikyti iš lietuviško kamieno išaugusią jaunąją kartą, kad ji būtų gyva, sąmoninga. Kovoti ir dirbti už Nepriklausomą Lietuvą, kaip metui atėjus dirbo ir kovojo LB, ALTA, BALF. Juk tai vienas iš tų stebuklų, kuris prisidėjo prie 1990 metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo (Žiūrint į dabartinius įvykius Lietuvoje, būkime pasiruošę).

Šiuo metu Vargdienių Seserų globojamai jaunimo stovyklai “Neringa” sunkios dienos. Visuomet užtenka stovyklautojų, surandami puikūs vadovai, bet pritrūksta finansų sto-

vyklautojų nameliams naujus stogus dengti, naują kanalizaciją įvesti.

Koncerto įėjimo auka kukli, todėl rengėjai išsiuntinėjo laiškus su prašymu, kad nedalyvaušiantys koncerte dosnia auka prisidėtų prie vajas pasisekimo. Atsiliepkime!

Koncerto reikalus apsvarstyti labai šaltą sibiriską sausio 11 d. sekmadienį susirinko M. N. Pr. Vargdienių Seserų Rėmėjų valdyba. Seseris valdyboje atstovauja Š. Amerikos provincijos vadovė Ses. Paulė M. Savickaitė ir Ses. Eugenija Lukošūtė. Valdybą sudaro - pirm. Gita Kupčinskienė, vicepirm. Gintarė Ivaškienė, sekr. Juozas Rygelis, išd. Romas Drazdauskas ir nariai: Sofija Šakalienė, Gintaras Čapas, Aidas Kupčinskas, Aldona Prapuolienytė. Nors oficialiai valdybai nepriklauso Regina Taunienė ir Marija Noreikienė, bet jos, kaip visi valdybos nariai “su portfeliais ir be portfelių” atlieka didelių darbus. Posėdžio tikslas dvejopas: nustatyti koncerto datą ir pasiskirstyti pareigomis, darbais. “Neringai” atstovavo ir nevieną darbą užsikrovė Dainora Kupčinskaitė, viena iš stovyklos administratorių. Dėka šio būrelio ir neišvardintų valdybai talkinančių ponų, kurios prisideda prie vaišių stalo, atveždamos visokių skanumynų, palaikoma graži tradicija – po koncerto pasivaikinti, pabendrauti, pasikalbėti su menininkais, jais pasidžiaugti, padėkoti ir palinkėti toliau siekti Parnaso aukštybių.

Aldona Prapuolienytė

N. Pr. M. Seserų JAV rytinio pakraščio Rėmėjų valdybos nariai (iš k.): J. Rygelis, R. Drazdauskas, G. Kupčinskienė, S. Šakalienė, dr. Č. Masaitis ir G. Ivaškienė sveikina Lietuvos vyriausiąją Ses. Ignę Marijošūtę ir JAV provincijos vyriausiąją Ses. Paulę Savickaitę vienuolijos 85-mečio proga. Rasos Lilijos Kulbienės nuotr.

Politinės išminties išteklių krizė

Pastabos visuomenės ir prezidentūros tragedijos parašėje

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Šiandien jau akivaizdu, kad pasekmės, kurias atneša trumparegiška, asmeninių ambicijų tenkinimo troškulių paženklinta ir visuomenei bei valstybei pražūtinga politinė kova, bus skaudžios ir ilgalaikės.

Atsitiko blogiausia, kas galėjo atsitikti – vidaus politiniai santykiai Lietuvoje atsидūrė beviltiškame akligatvyje, iš kurio racionalios išeities nematyti. Bet kuri išeitis – Prezidento atstatydinimas ar jo pasilikimas pareigose – nepašalins visuomeninio konflikto, kuris iš dalis turi socialinį pagrindą ir yra žymiai gilesnis bei sudėtingesnis, nei vėl apyvarton paleista ir populistiskai eksploatuojama „išdavystės“, „parsidavimo Maskvai“, „slapto veikimo“ prieš Lietuvos valstybės šmėkla.

Visuomenės susipriešinimas grąžino žmones į 1992-uosius metus, kada suskilusi Aukščiausioji taryba – Atkuriamasis seimas posėdžiavo skirtingose salėse (dalis jos skelbėsi vykdanči „parlamentinę rezistenciją“), tuo tarpu sukurstyta visuomenė, stumdydamasi ir svaitydamasi įžeidinėjimais, mitingavo prie parlamento.

Net giminės nebeįstengdavo sėdėti prie to paties stalo, nes visuomenė buvo padalyta į „Lietuvos patriotus“ ir

„Maskvos parankinius“: kas ne su mumis – tas prieš mus.

Įtūžusios minios „patriotizmo“ proveržis Česlovui Juršėnui anuomet kainavo akinius, tuo tarpu Kovo 11-osios akto signataras Algirdas Patackas savo „Lietuviškas pozicijas“ paliudijo smūgiu į veidą kitam to paties akto signatarui ir parlamentarui Rimvydui Valatkai: kad niekam neliktų abejonių, kurioje pusėje „išdavystė“.

Dešimtmetis sąlygiškai tolygaus vystymosi parlamentinės demokratijos aplinkoje ne tik išugdė ir subrandino Lietuvos valstybę, įtvirtino ją tarptautinėje bendrijoje, bet ir atskleidė 1990-1992 metų fobijų vertę – transatlantinės integracijos iniciatoriais, šalininkais ir advokatais tapo būtent tie, kurie Atgimimo pradžioje buvo tapatinami su „senų mąstymu“, „pasipriešinimu reformoms“, „Maskvos ranka“...

Skaudi likimo ironija...

Šiandien vėl iš senų rakandų komodos ištraukta subraižyta ir apdulkėjusi plokštelė – skleidžiami visuomenėje nauji įtarimai tikrų ar tariamų „grėsmių iš Maskvos“ pagrindu. Vėl tūkstantiniai mitingai prie

Dail. Česlovas Janušas: Žiema Lietuvoje

Worcester, MA

Šventėme Vasario Šešioliktąją

Worcesterio Lietuvių organizacijų tarybos ruoštos Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 86 metų sukakties minėjimas vyko sekmadienį, vasario 15 dieną.

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje 10 val. ryto aukotos Šv. Mišios už Lietuvą. Organizacijų vėliavos jau buvo sustatytos bažnyčioje, išskyrus Lietuvos Vyčių 26-tos kuopos, kuri buvo įnešta. Pasigėrėtinai atrodė daugelis moterų, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Aldona Jakniūnienė ir Janina Miliauskienė žuvusių atminimui prie altoriaus padėjo vainiką. Šv. Mišias koncelebravo kleb. kun. Ričardas Jakubauskas ir Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos kapelionas kun. Vytautas Gedvainis iš Putnam, CT. Jis pasakė šventei pritaikintą pamokslą. Asistavo diakonas Eduardas Meilus, Jr. Au-

prezidentūros ir seimo. Vėl be atodairos žeminamos valstybės institucijos bei asmenys, ultimatyviai reikalaujama Prezidento atsistatydinimo, grasinama "išvaikyti seimą". Ir visa tai vadinama kova už Lietuvos "integracijos kryptį" – į Vakarus ar į Rytus.

Šis žaidimas primena pokštus paiko piemens, kuris gašdindamas kaimo bernus melagingai šaukdavo neva vilkas taikstosi išpjauti avių bandą. Jam būdavo juokų, kai subėgę kaimo vyrai nerasdavo vilko...

"Maskvinio vilko" nebus užklupta nė ši kartą – tai akivaizdu. Bet tai nereiškia, kad tas "vilkas" niekada taip ir neateis. Gali dar ne kartą prireikti tų "kaimo bernų" – dabar pravardžiuojamų "runkeliais" ir "burokais" (sausio 13-tąją jie buvo vadinami švelniau) – visuotinės talkos. Tik ar nebus lengvabūdiškai iššvaistyti jų kantrybės ir pasitikėjimo ištekliai?

Kiekvieno atveju milžiniška žala Lietuvai jau padaryta – moralinių autoritetų šalyje nebeliko. Seimas jau kadais paverstas pajuokos objektu (vien žodžio "seimūnas" semantinė reikšmė ko verta!) Dabar sugriautas jau ir prezidento institucijos autoritetas. Dar daugiau – net ir bažnyčia tapo įvelta į politinius sūkurius, kurie institucijos patikimui nieko negali pridėti.

Politologas Vytautas Vardys yra pastebėjęs, kad politinė kultūra nurodo priežastinį ryšį tarp pilietinės visuomenės kokybės ir politinio elgesio bei valstybinės santvarkos. Ir vargas tai politinei sistemai, kurios "neįjungia pakankamai vieninga politinė kultūra. Tokia sistema tampa nepajėgi pilnai tamauti žmogui ekonominiu ar kultūriniu progresu bei gerove."

Kai valstybės veikėjai, neįstengdami nuomonių skirtumus derinti politinio dialogo būdu, tolimesnių santykių aiškinimuisi šaukiasi minios tesimo – tai ženklas, kad Lietuvos politinė kultūra tebėra nebrandi, o politinė krizė įgauna grėsmingą pobūdį. Tada jau duodama pagrindo abejoti ir valstybės stabilumu.

Tėviškės Žiburiai, 2004 sausio 6 d.

kojimo dovanas prie altoriaus atnešė Angelė Garsienė ir Aldona Shumway. Giedoto parapijos mišrus choras vadovaujamas vargonininkės Edith Roberts. O tos giesmės tokios gražios, atrodė, kad tikrai prasiskleis bažnyčios skliautai ypač giedant "... Dieve, Dieve, išklausyk, užlaikyk, mūsų brangią tėvynę Lietuvą, meldžiamė tave" ir jų aidas eis tiesiai į Dievo ausį. Po Mišių sugiedotas Lietuvos himnas ir "Lietuva brangi".

Tolimesnė šventės dalis vyko parapijos salėje, kuri buvo pilnutėlė. Organizacijų tarybos pirm. Petras Molis pasveikino visus ir pareiškė, kad švenčiame 753 metus nuo Lietuvos valstybės įkūrimo, 86 – nuo Nepriklausomybės atstatymo ir netrukus bus 14 metų nuo laisvos Lietuvos prisikėlimo. Lietuva laisva. Ją mylime. Padėkime jai nugalėti visus sunkumus; seneliams ir našlaičiams ypač reikalinga mūsų parama.

Programai vadovavo organizacijų tarybos vicepirm. Romas Jakubauskas. Invokaciją paskaitė kleb. kun. Ričardas Jakubauskas. Žuvusieji už Lietuvos laisvę pagerbti susikaupimo minute.

Organizacijų tarybos sekr. Danutė Marcinkevičienė perskaitė Massachusetts valstijos gubernatoriaus Mitt Romney atsiųstą proklamaciją, kurioje teigiama, kad vasario 16-toji skelbiama Lietuvos Nepriklausomybės diena Massachusetts valstijoje. R. Jakubauskas perkaitė gautą laišką iš JAV LB Krašto valdybos.

Pagrindinis kalbėtojas kun. Vytautas Gedvainis ypatingą dėmesį atkreipė į Mariją, kuri Europos žemyne išsirinko Lietuvą pirmąją ir 1608 metais Šiluvoje apsiareiškė. Laisvė mūsų tautai per šimtmečius ateina per Marijos stebuklus ir jos užtarimą. Lietuva gyvena stebuklais. Kvietė maldai į Mariją, nes tik malda, tikėjimu ir gerais darbais išlaikysime Lietuvą ateinančioms kartoms. Padėką prelegentui išreiškėme nuoširdžiai plodami.

Sesutės O. ir R. Harris paskambino pianinu. Onytė Štrauso valsą "Mėlynasis Dunojus", Rožytė – "Kaimo polką". Mergaičių mamytė Bernadeta Miliauskaitė-Harris sekmadieniais lietuviškų Šv. Mišių metu skaito lekcijas, jos dukrelės Onytė ir Rožytė – Šv. Mišių patarnautojos.

Parapijos mišrus choras, vadovaujamas vargonininkės Edith Roberts padainavo: "Aras", "Žemėj Lietuvos" ir "Lietuva brangi". Ji tikrai mums labai brangi...

Aukas rinko organizacijų tarybos išd. Algis Glodas ir tarybos sekr. Danutė Marcinkevičiūtė. Aukos skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, JAV LB krašto valdybai, Tautos Fondui ir ALTui. Surinkta 2,455 dol. Programos vedėjas padėkojo visiems. Minėjimas užbaigtas giesme "Marija, Marija".

"Neringos tunto" sesės skautės, vadovaujamos v.s. Irenos Markevičienės, vaišino kavute ir užkandėlėmis, taip estetiškai visa sudėdamos ant stalų ir pageidaujantiems net įpildavo ir kavos į puoduką. Taip šventiškoje nuotaikoje įvyko visų kartų, visų bangų lietuvių šios brangios laisvės šventės užbaigimas.

Janina Miliauskienė

JAV LB Kultūros tarybos pranešimas

Lietuvos Respublikos seimas 2004 metus paskelbė Kalbos ir knygos metais, o taip pat Lietuviškos spaudos atgavimo lotyniškais rašmenimis 100-mečio minėjimo programą ir sudarė 26 asmenų komisiją. Komisijos pirmininkas – Artūras Paulauskas. Lietuvos komisija kvietė JAV Lietuvių Bendruomenę įsitraukti į šios sukakties minėjimą.

JAV LB XVII Tarybos suvažiavime, kuris įvyko 2003 m. rugsėjo 12-14 dienomis Omahoje, buvo priimtos ir paskelbtos Kultūros tarybos rezoliucijos. Pirmoji rezoliucija buvo sekanti: "JAV LB Krašto valdyba skelbia 2004 metus Lietuviškos spaudos atgavimo 100-mečio jubiliejų ir įgalioja LB Kultūros tarybą skatinti apylinkės paminėti šią sukaktį".

Išėivijos lietuviai visais laikais gerbė savo spaudą, rūpinosi ją išlaikyti svetimame krašte. Spaudos draudimo metais Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai siųsdami knygas į Prūsiją ir remdami pinigais. Spauda pakėlė tautą kovai už gimtąjį žodį ir raštą, skatino priešintis rusifikacijai, kvietė mokytis, šviestis, skaityti ir platinti uždraustą spaudą.

LB Kultūros taryba, suprasdama jai pavestas pareigas, sudarė spaudos atgavimo minėjimo ratą. Kultūros taryba pakvietė du kultūrininkus iš Lietuvos: aktorius Egidijų Stanciką ir dainininką, instrumentalistą Mindaugą Jankauską, kurie ruošia specialią dailiojo žodžio ir muzikos programą. Menininkai pradės savo koncertinę kelionę balandžio 20 d. Nuo St. Peterburgo, FL; balandžio 24 d. jie bus Omahoje, NE; balandžio 25 d. – Detroite, MI; balandžio 30 d. – Cleveland, OH; gegužės 2 d. – Rochester, NY; gegužės 5 d. – Putnam, CT; gegužės 8 d. – New Britain, CT; gegužės 9 d. – Boston, MA; gegužės 15 d. – New York, NY; gegužės 16 d. – Chicago, IL.

Apylinkės, kurios negalėjo priimti menininkus į savo vietas dėl laiko stokos (menininkai negali užtrukti ilgiau, kaip vieną mėnesį), prašomos šią svarbią sukaktį paminėti kitu metu atsikviečiant vietinius paskaitininkus ir menininkus. Išspręsti tuos rūpesčius padės Kultūros taryba. Nelikime abejingi, parodykime pagarbą knygnešiams ir prisiminkime mūsų tautos garbingą istoriją. Tauta amžinai liks dėkinga knygnešiams didvyriams.

Be šių minėtų datų LB apylinkėse, LB Kultūros taryba yra susitarusi su prof. dr. Giedriumi Subačiu, Illinois universiteto dėstytoju: jis aplankys kelis universitetus ir skaitys paskaitas studentams, parodydamas žemėlapius ir kelius, kuriais keliavo knygnešiai platindami lietuviškas knygas. Tokias paskaitas yra sutikę priimti Seattle, Texas, Illinois, Loyola universitetai. Tikime, kad atsiras dar kelios mokslo įstaigos, tik reikia padirbėti. Šie metai Lietuvai yra reikšmingi nes spaudos atgavimo šimtmetis yra įtrauktas į UNESCO 2004-2005 metų reikšmingų sukakčių kalendorių.

Marija Remienė

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

Norwood, MA

Garbės doktoratas kun. V. Valkavičiui

2003 m. birželio 25 d. Vytauto Didžiojo universiteto senatas nutarė įteikti garbės doktoratą istorikui kun. Vincui Valkavičiui, Bostono vyskupijos klebonui, kaip įvertinimą jo sukaupytų raštų apie emigraciją ir etniškumą. Jis yra parašęs 12 knygų, 100 su viršum straipsnių ir recenzijų ir 15 enciklopedinių straipsnių. Taip pat daug studijų apie Naujosios Anglijos suomių, Massachusetts valstijoje albanus, Vermonto valstijos lenkus. Tačiau jis daugiausiai yra rašęs apie išėivijos lietuvius Jungtinėse Amerikos Valstijose. Jo stambiausias veikalas yra trijų tomų knyga apie visas 130 lietuvių parapijas Amerikoje.

Be veiklos sielovadoje, kun. V. Valkavičius per 35-rius metus savo atostogas ir kitas laivas dienas yra atidavęs istorijai. 1997 m. Lietuvos valdžia apdovanojo jį Gedimino ordinu už veiklą lietuvių bei. O 2001 m. Amerikos Lenkų istorikų sąjunga jam paskyrė "Amicus Poloniae" premiją – ne lenkui istorikui, kurios raštai padeda pažinti ir įvertinti lenkų emigraciją. Garbės doktoratas bus įteiktas š. m. kovo 14 d. Šv. Kryžiaus katedroje Bostone, MA, 11 val. Mišių metu. Jį įteiks universiteto rektorius prof. Dr. Vytautas Kaminskas, kalbėdamas lietuviškai ir lotyniškai. Rektoriaus palydovas prof. Dr. Algirdas Avižienis visas apeigas išvers angliškai. Po iškilmių kun. V. Valkavičius kviečia vietinius istorikus, gimines ir kitus svečius į Šv. Petro parapijos salę vaišėms. Vakaro vedėja Gita Kupčinskienė supažindins dalyvius su garbės svečiais.

a.d.

JAV LB Kultūros tarybos pranešimas

Ateinantį rudens, **lapkričio 26, 27 ir 28 dienomis** JAV LB Kultūros taryba organizuoja **11-tąjį Teatro festivalį**, kuris įvyks Chicagoje Jaunimo centre. Kultūros taryba kviečia JAV ir Kanados lietuvių teatro vienetus, sambūrius ar pavienius asmenis su mono spektakliais dalyvauti šiame kultūriniame savaitgalyje. Apie dalyvavimą prašoma pranešti JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei Marijai Remienei adresu 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154; tel.: (708) 562-1448; e-mail: mremiene@aol.com

Kiekvienas meno renginys turi savo prasmę ir tikslą. Mėgėjų teatras taip pat turi savo prasmę ir tikslą. Išėivijos kultūrininkai gali parodyti savo pasiektus kūrybinius laimėjimus savųjų tautiečių tarpe. Tikimės, kad vienuoliktasis teatro festivalis atskleis įvairiopą mėgėjų teatro prasmę.

LB Kultūros info

Kun. Vincas Valkavičius

Įvertinama prisipažinusio emgebisto veikla

Gintaras ŠIDLAUSKAS

*Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro
Specialiųjų tyrimų skyriaus darbuotojas*

Šešis metus vykdomas tyrimas

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Specialiųjų tyrimų skyrius jau šeši metai vykdo tyrimą dėl gyventojų trėmimų ir išvaramų iš gyvenamųjų vietų Telšių apskrities Nevarėnų bei partizanų būrių naikinimo.

Telšių rajono apylinkės prokuratūroje atliekamas ikiteisminis tyrimas baudžiamojoje byloje, iškelta 1999.01.26 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 334 str. ir 336 str. dėl pokario metais Telšių apskrities Nevarėnų vykdyto civilių asmenų trėmimo, jų išvaramo iš gyvenamųjų vietų bei partizanų būrių naikinimo.

Prisipažino dalyvavęs trėmimuose

Telšių rajono apylinkės prokuratūroje apklausiamas vienas buvęs LSSR MVD-MGB Telšių apskrities skyriaus Telšių poskyrio operatyvinis įgaliotinis, leitenantas, gimęs 1927 m., prisipažino, kad jis dalyvavo gyventojų ištėmimo. Kol vyksta tyrimas, jo pavardė neviešinama.

Čekistinė karjera truko 35 metus

Minėtas leitenantas 1945 m. mokėsi Kauno milicijos mokykloje, MVD karininkų mokykloje Vilniuje. Čekistinė karjerą pradėjo 1945 m. lapkričio mėn. MVD Telšių apskrities skyriaus Telšių valsčiaus poskyrio operatyvinio įgaliotinio pareigose. Vėliau dirbo MGB Telšių apskrities ir Telšių rajono skyriaus 2-N poskyrio vyr. operatyvinio. Jo darbo represinėse struktūrose stažas – 35 metai, kagebisto veiklą baigė Mažeikiuose 1980 m. Į atsargą išėjo turėdamas pulkininko laipsnį.

Archyviniai dokumentai liudija

Specialiųjų tyrimų skyriaus darbuotojai, peržiūrėję 1945-1947, 1949 ir 1951 m. iš Telšių apskrities ištremtų gyventojų 51-ą įskaitinę tremties bylą, nustatė, kad 1949 ir 1951 m. šis asmuo dalyvavo aštuoniuose gyventojų trėmimų epizoduose, kuriuose figūruoja 23 asmenys. Šio MGB karininko pavardė ir asmeniniai parašai išliko tremiamų gyventojų apklausos lapuose, pažymose apie tremtinių perdavimą ešelonų, vykstančių į ištėmimo vietą, viršininkams.

Keli trėmimų epizodai

Šių metų kovo mėn. sukanka 55 metai nuo sovietų valdžios įvykdytos Lietuvos gyventojų trėmimų operacijos "Priboj", kurioje aktyviai dalyvavo šis LGGRTC

ir prokuratūros tiriamas asmuo.

Pavyzdžiui, 1949.03.25 iš Telšių apskrities Telšių valsčiaus Vembūtų kaimo į Krasnojarsko kraštą ištremti Antanas Gaižauskas (g. 1888 m.), Juzefa Gaižauskienė (1887 m.), jų sūnus Petras Gaižauskas (g. 1918 m.), marti Ona Gaižauskienė (g. 1916 m.), pastarųjų sūnus Albertas Gaižauskas (g. 1942 m.), duktė Zosė Gaižauskaitė (g. 1946 m.). Minėtas pareigūnas tuo metu ėjo MGB Telšių apskrities skyriaus Telšių valsčiaus poskyrio viršininko pareigas. Jis apklausė šeimos galvą Petrą Gaižauską, pasirašė jo apklausos lapą ir Telšių geležinkelio stotyje aukščiau išvardintiems asmenims etapavimui į ištėmimo vietą perdavė ešeloną Nr. 97371 viršininkui. Antanas Gaižauskas mirė tremtyje 1951.01.22.

1949.03.25 iš Telšių apskrities Telšių valsčiaus Jomanų kaimo į Krasnojarsko kraštą ištremti Pranas Sauka (g. 1869 m.), jo žmona Ona Saukienė (g. 1880 m.), sūnus Antanas Sauka (g. 1902 m.), anūkė Jadvyga Saukaitė (g. 1936 m.). Einantis pareigas MGB Telšių valsčiaus poskyrio viršininkas apklausė Praną Sauką, pasirašė jo apklausos lapą ir Telšių geležinkelio stotyje šiuos gyventojus etapavimui į ištėmimo vietą perdavė ešeloną Nr. 97371 viršininkui. Pranas Sauka 1954.12.10 mirė tremtyje.

1949.03.25 iš Telšių miesto į Krasnojarsko kraštą ištremta Edvardo Rapalio (g. 1921 m.) šešių asmenų šeima. Jo brolis Telšių miesto gyventojas Leonas Rapalis (g. 1916 m.) tada nebuvo ištremtas, nes nebuvo įrašytas į numatytų ištremtųjų asmenų sąrašą. Tačiau netrukus jis buvo sulaikytas ir vėl tas pats einantis pareigas MGB Telšių valsčiaus poskyrio viršininkas 1949.04.10 jį apklausė, pasirašė jo apklausos lapą ir 1949.04.20 perdavė tremiamų gyventojų sutelkimo punkto Šiauliuose viršininkui. Lygiai taip pat jis pasiėmė su Telšių apskrities Telšių valsčiaus Brazdeikų kaimo gyventoju Ignacu Šalviu (g. 1925 m.). I. Rapalis ir I. Šalvys ištremti į Irkuto skritį.

Po pustrėčių metų, 1951.10.02. minimas MGB darbuotojas, tuo metu vykęs MGB Telšių rajono skyriaus vyr. operatyvinio įgaliotinio pareigas, apklausė Telšių rajono Kveilių kaimo gyventoją Antaną Lukošį (g. 1895 m.), pasirašė jo apklausos lapą ir tą pačią dieną ištėmimui jį perdavė ešeloną viršininkui. Antanas Lukošius mirė tremtyje Krasnojarsko krašte 1958.01.07.

Visa Specialiųjų tyrimų skyriaus surinkta archyvinė medžiaga perduota Telšių rajono apylinkės prokuratūrai. Tai pakankamai rimta medžiaga, kuria remiantis galima formuluoti kaltinimą. Telšių rajono apylinkės prokuratūra turėtų nuspręsti, ar perduoti šią medžiagą įvertinti teismui. (nukelta į 16 psl.)

Putnam, CT

Nuotaikingas Vasario 16 dienos minėjimas

Daug švenčių, įvairių jubiliejų, minėjimų ir svarbesnių tautinių ir religinių dienų per metus prabėga, sutelkia lietuviškąją visuomenę pabūti, švęsti, pamąstyti apie tą ypatingą įvykių reikšmę.

Vasario 16-toji vis dėlto tarp tų visų iškilmingų dienų prasikiša aukščiau, kaip pati svarbioji, pirmaujanti diena. Nes ir daugelio kitų švenčių šiandien nebūtų, jei nebūtų vasario 16-tosios. Tai vis prisimintina. „... Istorija nurodo ir kviečia visus nepamiršti, kad mūsų gimtąją šalį prisiųngti tykojo gausesnės jėgos iš rytų ir pietų“. „...nedidelė šviesesnių lietuvių patriotų grupelė išdrįso pasirašyti Nepriklausomybės aktą ir parodyti aiškią linkmę pasiaukojančiai dirbti“. „...Užtat kaskart vis labiau turėtume pareikšti dėkingumą tiems, kurie tą laisvės kelią n u r o d ė ir

vedė per rezistencijas, laisvės kovas iki šių dienų nepriklausomybės“. (Iš *Tėviškės Žiburių*, vasario 10 d.; vedamasis – Česlovas Senkevičius).

Matulaičio Slaugos Namų auditorijoje, Putnam, CT, susirinko Atlanto Rytinio pakraščio Lietuvių Bendruomenė, jos svečiai ir Slaugos Namų gyventojai vasario 15 d. atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės šventę.

Labai gerai šventę suorganizavo LB pirmininkas Vytautas Alksninis pakviesdamas prieš 10 metų į Connecticut valstiją iš Lietuvos atvykusią dr. Dalia Giedrimienę, kuri iš trečiosios bangos atvykusių lietuvių perspektyvos pažvelgė į 1918 m. Nepriklausomybės paskelbimo istoriją, dėmesį sukoncentruodama į 6 stebuklus (!), lėmusius Nepriklausomybės atgavimą 1990 - prieš 14 metų.

mybės atgavimą 1990 - prieš 14 metų.

Buvo pasigesta nepriminto 7-to stebuklo, kad per 50 metų žiaurios, visokiais būdais tikėjimą griauinančios komunistų okupacijos graži dalis Lietuvos žmonių puoselėjo krikščioniškus idealus, giedojo „Marija, Marija... Danguis karaliene šviesi, užstok pas Aukščiausią Tėvynę brangiausią, nes viską pas Dievą gali“. Ar nereikėtų jiems priskirti bent dalelę drąsos, kurią parodė susirinkę Vingio parke, pasipriešino prie TV bokšto ir Parlamente Vytautui Landsbergiui paskelbiant Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą? O kur Amerikos lietuvių pirmosios ir antrosios bangos pastangos? Per 50 metų jie nepavargo, niekieno ne-apmokami jie veržėsi į JAV ir kitų valstybių aukštąsias institucijas primindami, kad Sovietų okupuota Lietuva prarado laisvę ir reikalavo Lietuvai nepriklausomybės. Ar tai buvo tik tyruose šaukiančio balsas? Ne. Tai 8-tas stebuklas.

Kalbos ir žodžiai greitai išblėsta, bet pirmininko V. Alksninio pakviesto „Dolija“ Worcesterio liaudies ansamblio atlikta meninė programa pasiliko gyva ir po minėjimo ir dar keliom savaitėm prabėgus.

Ansamblių sudaro 6 moterys ir 5 vyrai. Ansamblio vadovė - Egita Matulionienė, Ramūnas Matulionis vadovauja instrumentinei grupei. Abu baigę Vilniaus Universitetą, o svarbiausia, 10 metų šokę, dainavę ir groję Lietuvoje ir už Lietuvos ribų Veronikos Pavilionienės vadovaujamam „Ratilio“ ansamblyje! Tai diplomui lygi jų vizitinė kortelė. Ansamblio „orkestras“ – lumzdeliai, skudučiai, kanklės. Šį kartą negirdėjome bandorinos ir ragų, bet sekančiam kartui – pažadėjo. Jų repertuaras labai senos sutartinės – puikiai atliekamos ir 19-to amžiaus vidurio daugiabalsės dainos. Paprastos. Taip kaip buvo tada dainuojamos. Čia jų visas grožis. Girdėjome rekrutų dainą, vestuvinę žemaičių dainą-šoki, neužmiršo ir dzūkų vestuvinės, ir aukštaičių „Kur kukuoja gegelė“ ir žemaičių dainos „Kūmams“ – ir daugiau dainų ir šokių. Ne tik dainavo, bet buvo ir pasidabinę tų Lie-

„Dolija“ liaudies ansamblio Worcester, MA, moterys (iš d. į k.): Asta Grigalauškienė, Egita Matulionienė -vadovė, Vaida Lidžiūtė, Alvydė Diržauskienė, Rikontė Kveragienė, Estera Sužiedėlienė, su kanklėmis sėdi Irena Šebedienė. Vasario 16 d. minėjime 2007 m. Putname ansamblis išpildė meninę programą. Kartu su juo šoko, dainavo, grojo instrumentinės grupės vadovas Ramūnas Matulionis, Gintaras Diržauskas, Kęstutis Kveraga, Alfredas Šebeda ir Vytautas Sužiedėlis. A. Prapuolienytės nuotr.

**LIETUVIŲ FONDO
DR. ANTANO RAZMOS VARDŲ
VISUOMENINĖ PREMIJA**

(atkelta iš 7 psl.)

tel.: (616) 299-8044, E-paštas:
kamantas@aol.com

Reikalui esant, papildomos informacijos gali būti pateiktos kaip priedai pasiūlymui. Pasiūlymai, kurie neatitiktų premijai gauti sąlygas, nebus svarstomi Premijos komisijoje.

LF Visuomeninė 25,000 dol. premija bus įteikta 2004 m. lapkričio 6 d. Tai bus jau ketvirtoji metinė Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo premija. Pirmoji – Švietimo premija - 2001 m. buvo paskirta Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje; antroji – Kultūrinė muzikinė - 2002 m. teko Valstybiniam Vilniaus kvaritetui; trečioji – Mokslinės medicinos - 2003 m. buvo paskirta Kauno Medicinos universiteto Biomedicininų tyrimų institutui ir jo vadovui prof. dr. A. Dumčiui.

LF informacija

tuvas vietovių liaudies rūbais, pasiūtais Vilniuje, pagal etnografinius reikalavimus.

Be vadovų dalyvavo dar devyni: Asta Grigalaušienė, Vaida Lidžiūtė, Alvydė ir Gintaras Diržauskai, Rikontė ir Kęstutis Kveraga, Estera ir Vytautas Sužiedėliai, Irena ir Alfredas Šebedai. Jų tarpe Konservatorijos dainavimą studijavę, du baletu studijas baigę, Liaudies ansambliuose šokę ir dainavę, deklamavę, programą pravedę. Devyni iš jų trečios bangos lietuviai, komentarų nereikia.

Rezoliucijas, kurių tarpe buvo kreipimasis į JAV kongresą testuoti *Free Europe* radijo transliacijas, perskaitė Regina Taunienė.

Nepriklausomybės šventė užbaigta Irenos Alksnienės suorganizuotomis vaišėmis (skanumynų centre - raguotis, padovanotas Matulaičio Namų gyventojos Mary Shalins-Šalinskienės), ir susirinkusių dainomis, vadovaujant V. Alksniniui ir Romui Keziui, pritariant R. Drazdauskui akordeonu.

Aldona Prapuolenytė

**A. a. prof. dr. ADOLFO DAMUŠIO
atminimo fondas**

Prof. dr. Adolfas Damušis

2004 m. vasario 27 d. sukako a.a. prof. dr. Adolfo Damušio – ateitininko, mokslininko, rezistentas, visuomenės veikėjas – mirties metinė.

Šeimos iniciatyva steigiamas prof. Adolfo Damušio atminimo fondas prie Ateitininkų šalpos fondo, kurio tikslas yra paremti šios iškilią asmenybės paskaitų ir straipsnių išleidimą bei platinimą, siekiant įtvirtinti krikščioniškojo jaunimo pilietiškumo ugdymą.

Prof. dr. Adolfo Damušio asmenybė ir veikla liudijo asmeniniu pavyzdžiu grindžiamą idealizmą, optimizmą ir tarnavimą aukštesniems visuomenės tikslams. Jo mėgstamoji paskaitų tema ateitininkams, o ypač jaunimui, buvo krikščioniškoji asmenybė. Jis gvildeno socialinio teisingumo klausimus ir skatino jaunimą derinti dvasinį ir mokslinį išsilavinimą. Jis ne tik kvietė kitus rinktis dvipolę kultūrinės-pasaulėžiūrinės ir profesinės veiklos kryptį, bet ir pats taip gyveno. Velionis dažnai sakė, kad ateitininkas privalo būti ne tik geras krikščionis, bet ir sąmoningas pilietis, kuris domisi valstybinio gyvenimo problemomis ir poži-

tyviai dalyvauja jas sprendžiant.

Jautriai į jo mirtį sureagavęs išeivijos jaunimas, išklauses jo žodžių ateitininkų kursuose bei kitose konferencijose, žavėjosi prof. dr. Adolfo Damušio asmenybe, nes jo mintys buvo susijusios su kasdieniniu gyvenimu. Jam nekilo abejonių, kad kiekvienas tvirtos vertybinės orientacijos ir minties dinamizmo nestokojantis žmogus gali kilti ir kelti kitus ne tik šeimoje, bet ir profesiniame gyvenime, visuomenėje, valstybėje.

Ne veltui sugrįžusį į Lietuvą jį dažnai kviesdavo kalbėti ir Lietuvos jaunimui. Velionis kvietė jaunimą siekti aukštos dvasinės ir politinės kultūros, suderinti asmeninius ir visuomeninius uždavinius, ugdyti tvirtus krikščioniškos pasaulėžiūros principus, bet likti tolerantišku kitaip mąstantiems. Jis tikino, kad demokratija nėra prigimties dovana, o kovos laimėjimas, todėl auklėjimas demokratijai yra vienas iš pagrindinių visuomeninių, įskaitant ateitininkų, uždavinių.

Kreipiamės į visus Velionio gyvenimo veiklą gerbusius, jo idealizmą ir optimizmą pažinusius, jo įsteigtos ir puoselėtos Dainavos stovyklos dvasią patyrusius, jo mintis apie ateitininkų organizacijos idėjas, socialinį teisingumą ir rezistencines kovas išklusčius žmones. Damušį šeima nuoširdžiai kviečia Jus ir savo auką paremti šį atminimo fondą, kuris skatins a.a. prof. dr. Adolfo Damušio raštų publikavimą ir platinimą, ypač tarp krikščioniškojo Lietuvos jaunimo. Tokiu būdu prisidėsite prie pilietinės visuomenės ugdymo, kurį velionis pats aktyviai skatino tiesos ir teisingumo, tarpusavio pagarbos ir krikščioniškosios meilės pagrindais.

Auką siųsti Ateitininkų Šalpos Fondui / Ateitis Relief Fund, Inc. nurodant a.a. Prof. dr. Adolfo Damušio atminimo fondą. Adresas: Ateitis Relief Fund, Inc., c/o R. & R. Lapšys, 1079 Shady Tree Lane, Wheeling IL 60090, USA.

2004 m. ŠALFASS Krepšinio ir tinklinio pirmenybių kalendorius

Pateikiame 2004 metų ŠALFASS metinių krepšinio ir tinklinio pirmenybių kalendorių. Kitų sporto šakų kalendorius dar tebėra planavimo stovyje ir papildytas kalendorius bus paskelbtas artimoje ateityje.

2004 m. Senjorų krepšinis Detroito

2004 metų vyrų senjorų (35 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks 2004 m. kovo 27 ir 28 dienomis, Detroito, Mich. Vykdo – Detroito LSK Kovas. Informuoja: Mykolas Abarius, P.O. Box 250309, Franklin, MI 48025-0309, USA. Tel.: (248) 865-0243; Fax: (248) 338-2625; E-mail: michaelgcp@ameritech.net

2004 m. Jaunučių krepšinis Toronte

2004 metų ŠALFASS-gos jaunučių (B, C, D, E ir F "molekulių" klasių) krepšinio pirmenybės, berniukams ir mergaitėms, vykdo Toronto PPSK Aušra, 2004 m. gegužės 28, 29 ir 30 dienomis Toronte, Ont., Kanada. Informuoja: Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoce, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel.: (416) 234-0878; Fax: (416) 234-8506; E-mail: rimmer1@sympatico.ca

54-sios Sporto žaidynės Bridgeport, CT

54-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto žaidynės įvyks 2004 m. birželio 11, 12 ir 13 dienomis Bridgeport, CT. Vykdo Connecticut Lietuvių Sporto klubas, vadovaujamas Lauryno Misevičiaus. Programoje: krepšinio - vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1985 m. gimimo ir jaunesnių) ir tinklinio - vyrų, moterų ir mišrių (Co-Ed) komandų 2004 metų ŠALFASS pirmenybės.

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS Krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandos, turinčios klubų antrosios, etc. komandos. Principiniai, jaunių A klasės žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o mergaitėms A – moterų klasėje, kiek laikas leidžia.

Vyrų A ir B krepšinių numatoma pradėti birželio 13 d. penktadienį vakare. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Vyrų ir moterų tinklinį numatoma vykdyti birželio 12, šeštadienį, o mišrių komandų – sekmadienį. Mišri komanda susideda iš 6 žaidėjų. Aikštelėje turi būti nemažiau kaip 2 moterys (arba nemažiau kaip 2 vyrai).

Dalyvauti žaidynėse kviečiami visi Š. Amerikos lietuvių sporto vienetai, atlikę 2004 metų metinę ŠALFASS registraciją. Preliminarinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 2004 m. balandžio 15 d. Imtinai šiuo adresu: Laurynas Misevičius, 218 Pastors Walk, Monroe, CT 06468-1003, USA. Tel.: ir Fax: (203) 452-5208; mobilus tel.: (203) 895-7147; E-mail: larrykaunas@yahoo.com

Visais žaidynių reikalais kreipkitės į L. Misevičių.

ŠALFASS Centro valdyba

"Pušis" bus išleista Lietuvoje

Rašytojui Jurgiui Jankui mirus, Lietuvių rašytojų draugija buvo paprašyta jo šeimos artimųjų – Danutės Jankienės, kad jo gerbėjų pomirtinės aukos būtų siunčiamos LRD vardu jo paskutinės parašytos knygos "Pušis" išleidimui.

Draugija sutiko, o jo išd. St. Džiugas (buvęs jo mokinys Juokėnų pradžios mokykloje) priėmė aukas ir visus aukotojus aprašė spaudoje. Viso buvo gauta aukų \$6,657.97, kurie yra laikomi LRD banko sąskaitoje.

Paaiškėjus, kad "Pušis" turės daug puslapių ir jos išleidimas kainuos žymiai daugiau, St. Džiugas LRD vardu kreipėsi į Lietuvių Fondą tam tikslui paramos. LF Pelnio paskirstymo komisijoje, vadovaujant pirm. Kęstučiui Ječiui, paskyrė 3,000 dol.

LRD tarpininkaujant, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla Vilniuje, kurios direktorius yra literatūros kritikas Valentinas Sventickas, susitarė su p. Danute Jankiene, kad knyga "Pušis" bus išleista jo vadovaujamos LRD leidyklos ir bus platinama Lietuvoje.

Baigus LRD-jos išpareigotą darbą, nuoširdus ačiū Lietuvių Fondui už piniginę paramą, dėkojame lietuvių spaudai – dienraščiui "Draugas" vyr. Redaktorei Danutei Bindokienei, "Dirvos", "Lietuvių balso" ir "Darbininko" redaktoriams, negailint vietos aprašant kiekvieną aukotoją.

Malonu paminėti, kad šiuo metu knygos "Pušis" išleidimu jau rūpinasi p. Danutė Jankienė, gyvenanti Redford, Michigan valstijoje. Linkime geros sėkmės.

LRD pirmininkė Stasė Petersonienė

Atlantic Express corp.

800-774-SEND 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėjų per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų

LIETUVA, LATVIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

PICK UP SCHEDULE FOR MARCH

March 9	Waterbury	4 - 5 pm
	New Britain, CT	6 - 7 pm
March 11	Elizabeth, NJ	3 - 4 pm
March 13	Brooklyn, NY	12 - 1 pm
March 14	Philadelphia, PA	1 - 2 pm
(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)		
	Baltimore, MD	4 - 5 pm
March 16	Putnam, CT	1 - 3 pm

To arrange pick up or for more information please call our toll free numbers 1-888-205-8851/1; 1-888-615-2148 rziausys@hotmail.com

VYZAS & ASSOCIATES, P. C. ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211

Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.
Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukos siūsti:

307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815
New York, NY 10001 elpaštas: TAUTFD@aol.com

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpininamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

Silver Bell Baking Co.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai,
šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai.

Dalia Radžiūnas,
43-04 Junction Blvd.,
Corona, Queens, NY 11368.
Tel.: (718) 779-5156

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

(atkelta iš 5-to psl.)

Po 60 dol.: Faustas Rajeckas, Westborough, MA; Albina Ralys, Los Angeles, CA.

Po 50 dol.: Angela Vaicekauskas, Los Angeles, CA; Juozas Liūdžius, New Britain, CT; Anastazija Semaska, New Britain, CT; Elena Miknius, Thompson, CT; Walter Sidas, Wilton, CT; Aldona Dulskis, Cocoa Beach, FL; Irena Vakselis, So. Pasadena, FL; Anthony Grig, Spring Hill, FL; Jonas Bliznikas, Spring Hill, FL; D. ir L. Izbickis, Treasure Island, FL; J. ir M. Mikutaitis, Chicago, IL; Regina A. Barisas, Shrewsbury, MA; Aldona A. Shumway, Worcester, MA; Aldona Jonynas, Las Vegas, NV; Stase Daugela, Bedford, NH; Marija Melynys, Melville, NY; Nijolė Baltrulionis, Jamaica, NY; Angela Janusas, Sea Cliff, NY; Dr. Aldona Janačienė, Yonkers, NY; Stase Kaselis, Clemmons, NC; A. B. Gustaitis, Scranton, PA.

Po 45 dol.: Nijolė Levenson, Dauphin Island, AL; Stefa Vitenas, Cromwell, CT; Danute Petrikas, Hudson, FL; Ann D. Drogelis, Brentwood, TN.

Po 40 dol.: Elena Damijonaitis, Singer Island, FL; Halina Bagdonas, Oak Lawn, IL; Justas Buivys, Baltimore, MD; Irena Jansonas, Osterville, MA.

Po 35 dol.: Juozas Baužys, Orland Pk., IL; Gintas Simonaitis, Mashpee, MA.

Po 30 dol.: Vladas Ruksenas, Downey, CA; Irena D. Donovan, Boulder, CA; Louis Stukas, Hobe Sound, FL; Anastasia Dubinskas, Baltimore, MD; Richard Wackell, Auburn, MA; George Marcis, So. Amboy, NJ; Charles Karbocius, Amsterdam, NY; Mirga Vaiciulis, Elmhurst, NY; Regina Jonusis, Calverton, NY; Justinas Česnavicius, Croton On Hudson, NY; Vita Simonaitis, Richmond Hill, NY; John Baltrus, Ph.D., Jefferson Hills, PA.

Po 25 dol.: Richard Kontrimas, Mission Viejo, CA; Donata Virkutis, West Hartford, CT; Danute J. Siemaska, Palm Harbor, FL; V. ir A. Stasaitis, Treasure Island, FL; Danute Surdenas, Turnersville, NJ; Casimira Genevich, Elmhurst, NY; Mary Kulis, Patchogue, NY; Leokadija Milukas, Plainview, NY; Nijolė Palubinskas, Cleveland, OH.

Po 20 dol.: Vaiva Vėbra, Durham, CT; Henry Cepas, Medford, MA; Marius Ziaugra, Sharon, MA; Al Jarmas, Clark, NJ.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

**Aukos Kretingos Pranciškonų
"RŪPESTĖLIŲ"
labdaros valgyklai**

Liuda Waingortin, Milton, MA, aukojo 200 dol.
Joseph Levonas, Jackson Hghts, NY, aukojo 100 dol.
Stase Kaselis, Clemmons, NC, aukojo 50 dol.

Atsakomybė kalbėti apie esmę

(atkelta iš 3 psl.)

būtų nesąžininga teigti, kad visas triukšmas kilo be reikalo. Jau priekaištingi santykiai su finansiniu rėmėju Borisovu. Jei kandidatas Paksas ir priėmė stambiają paramą rinkimams laimėti, tai tapęs prezidentu tuoj pat nuo jo turėjo atsiriboti. Tarptautinių kosmopolitų ir su rusų kapitalu susipynusių oligarchų pinigais naudojosi ir kiti politikai. O ir "švarieji" Pakso oponentai išėivijoje gautus tūkstančius doleriais rinkimų apyskaitose yra įrašę litais. Galima būtų "švariųjų" paklausti, kur dingo 3/4 dolerių. Paksas, kaip ir kiti prieš jį buvę prezidentai, į savo patarejų kolektyvą neįvedė žymesnių asmenybių iš buvusių laisvės kovotojų tarpo. Kai kurie jo asmeniškai draugai, patekę į prezidentūrą, pasijuto, lyg galingi prezidentukai ir pradėjo vesti savo asmeninių interesų politiką. Taip viskas ir susikomplicavo.

Nežiūrint, kokia bus to triukšmo pabaiga, dabartiniai įvykiai paliks randus ant lietuvių tautos veido:

- Sukompromituojamas patriotizmas kaip moralinė vertybė. Prezidento oponentai stengiasi sudaryti įspūdį, kad išėjo ginti Lietuvos laisvės lyg 1991 sausio 13. Opozicijos nugaraulių sudaro žmonės susitelkę "Lietuvos ryte", "Akiračiuose", "XXI amžiuje", "Į laisvę" ir kitur. Įveikti "priešą" naudojamos priemonės: melas ir tiesa, patriotizmas ir kosmopolitizmas, moralinis terorą ir sovietinio tipo "įtakos agentai", politiniai intrigantai ir susuktom galvoms geravaliai piliečiai. Panašių tipų matyti ir Pakso gynėjų eilėse. Žurnalistinį orumą išlaikė "Kauno diena", likusi atvira abiem pusėm.

- Į nešvarų žaidimą stumiamas jaunimas. Viso praėjusio šimtmečio įvairiais laikotarpiais jaunimas dirbo, rizikavo ir žuvo dėl Lietuvos laisvės; nuo 1911 su "Ateities" žurnalu jis pakilo katalikiškoje Lietuvoje visa atnaujinti Kristuje, 1918 atisikūrusioje Lietuvoje jaunimas užtraukė "naują giesmę", siekdamas Lietuvos pažangos laikrodį pasukti šimtą metų į priekį. Dabar jauni žmonės auginami destrukcijai, kaip seniau komjaunuoliai ir "hitlerjugend". Sėjama blogio sėkla, iš kurios išaugs tik raugės.

- Du hierarchai neapgalvotai įvėlė ir Katalikų Bažnyčią į rizikingą politinį sukurį. Šiame sąmyšyje vis tik reikėjo suprasti, kad čia vyksta kova ne dėl Lietuvos ar moralios politikos, bet dėl prezidentūros ir teisės pasirašyti įstojimo į ES ir NATO aktus.

Pasaulio istorijoje visada nemoralios buvo religinės kovos, išėjusios iš idėjinių kovų ribos, bet gal dar piktesnės politinės kovos dėl valdžios ir turto. Pasižvalgykite tik kas ir dabar vyksta pasaulyje.

Dabar Lietuvoje vykstančio plėšraus draskymosi dėl prezidentūros akivaizdoje, prof. Juozas Brazaitis pasakytų, kad tiesa išryškės, jei principai bus aukščiau statomi už oportunizmą, moralės dėsniai vadovaus tarpusavio santykiams ir tie patys reikalavimai bus taikomi kitiems kaip ir sau. □

Įvertinama prisipažinusio emgebisto veikla

(atkelta iš 11 psl.)

Trėmimų operacijos "Priboj" planas

Neseniai surastas dar vienas visiškai slaptas dokumentas – LSSR MGB Telšių apskrities skyriaus 1949 m. kovo mėn. Trėmimų operacijos "Priboj" planas. Jis adresuotas. LSSR Valstybės saugumo ministrui generolui-leitenantui Gorlinskiui. Šiame plane nurodytos operatyvinių grupių, turėjusių vykdyti trėmimus sudėty. Telšių apskrities Telšių valsčiaus operatyvinės grupės sąraše figūruoja ir leitenanto, kurio nusikalstama veikla tirinama, pavardė. Prie šio trėmimų plano pridėta iš Telšių apskrities numatytų ištremti šeimų gyvenamųjų vietų schema.

Trėmimų operacijos "Priboj" metu iš Telšių apskrities buvo numatyta ištremti 166 šeimas (100 vadinaujamųjų "buožinių" šeimų ir 66 partizanų ir areštuotų patriotų, kovotojų prieš sovietinę okupaciją, šeimas).

Šiai operacijai įvykdyti MGB Telšių apskrities skyriuje suformuota vadovaujama grupė iš keturių MGB pareigūnų (trijų papulkininkų ir kapitono), šifruotojo, mašininkės ir... gydytojo. Prie vadovaujančios grupės veikė penkiolikos žmonių karinis rezervas. Vežant į geležinkelio stotį šeimas tais maršrutais, kur ypač aktyviai veikia ginkluoti partizanai, trėmikus turėjo lydėti patuliniai judrieji kareivių būriai šiomis kryptimis: Telšiai – Nevarėnai, Telšiai – Varniai, Tverai – Žarėnai, Telšiai – Luokė.

Okupantai organizavo tremiamų gyventojų "surinkimų punktus" šiose Telšių apskrities vietovėse: Eigirdžiuose, Nevarėnuose, Luokėje, Žarėnuose, Tveruose, Janapolėje ir Varniuose. Šiems punkтам vadovavo MGB leitenantai ir vyr. leitenantai, jiems talkininkavo stribai.

Į tremiamų gyventojų namus vyko minėtos operatyvinės grupės, sudarytos iš MGB karininkų, kareivių, stribų ir sovietinių partinių aktyvistų.

Masinių trėmimų dienomis Telšių geležinkelio stotyje veikė komendantūra, kurioje dirbo emgebistai, vertėjai, mašininkės. Budintieji, palaikantys ryšį tarp Telšių ir apskrities valsčių centrų, sėdėjo Telšių ir valsčių telefonų stotyse. Ryšys tarp operatyvinių grupių vadovų ir MGB Telšių apskrities valsčių poskyrių viršininkų buvo palaikomas per raitus ir motorizuotus pasiuntinius.

Įvertinti nuopelnai

Minėtas leitenantas, dalyvavęs Lietuvos žmonių trėmimuose 1948-1949 m. už sėkmingą valstybinių specužduočių įvykdymą, buvo apdovanotas dviem LSSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo garbės raštais, o 1950 m. apdovanotas medaliu "Už narsumą". □

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos posėdis

LKRŠ direktorių posėdžio dalyviai (iš k.): sėdi – Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Zina Jankauskaitė, Daina Penikaitė; stovi – Romualdas Drazdauskas, Ilona Laucienė, prel. Edmundas Putrimas, prel. Albertas Kontautas ir advokatas Saulius Kuprys. Trūksta kun. Vytauto Volerto ir kun. Jono Dielinikaičio, bei tarnautojų Vidos Jankauskienės ir Josephinos Senken.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pusmetinis direktorių tarybos posėdis įvyko šeštadienį, gruodžio 13 d., Atsimainymo parapijos klebonijoje. Posėdis pradėtas Mišiomis Atsimainymo bažnyčioje, kurias aukojo vysk. Paulius A. Baltakis ir kun. Vytautas Volertas. Posėdis tęsėsi 11:30 klebonijoje. Įžanginėje kalboje LKRŠ pirmininkas vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, prisiminė neseniai į amžinybę iškeliavusią darbščią direktorę Rūtą Gudeliene, apibūdino organizacijos svarbą Lietuvai, ir nuveiktus darbus per praėjusius kelis mėnesius. Protokolų sekretorius Romas Drazdauskas perskaitė praėjusio posėdžio protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. LKRŠ išdininkas kun. Vytautas Volertas pranešė, kad Religinės Šalpos knygos vedamos pavyzdinčiai ir nėra jokių nesklaidumų. Detališkesnį veiklos planą pateikė reikalų vedėja Vida Jankauskienė,

pabrėždama, kad Šalpos išduotos stipendijos Lietuvos katalikams studentams ypatingai yra vertinamos, nes studentų padėtis šiais laikais gan sunki. Pasidžiaugta prasmingomis aukomis iš lietuviškų parapijų ir valdžios tarnautojų metinio vajeaus "Combined Federal Campaign". Stambesnės aukos paskirtos sekančioms vienetams: "XXI Amžiui" - \$10,000.00, laikraščio leidybai; Josvainių Visų Šventųjų parapijai - \$3,000.00, inventoriaus supirkimui parapijos jaunimo centrui; Klaipėdos Dvasinės Pagalbos jaunimo centrui - \$5,000.00, savanorių paruošimui prevenciniam darbui Klaipėdoje ir kitose Lietuvos vietovėse; Kybartų eucharistietėms seselėms - \$3,000.00, Jaunimo centrui ir vasaros stovyklai; Kretingos pranciškonų gimnazijai - \$10,000.00, informatikos stočių įrengimui (22 kompiuteriai). Sumažėjus aukoms, kiti paskyrimai buvo kuklūs,

neviršijantys \$2,000.00, nors jų buvo gan daug. Padaryta pertrauka pietums, kuriuos skaniai paruošė Šalpos tarnautojos Josephina Senken ir Vida Jankauskienė. Pietuose dalyvavo ir Atsimainymo parapijos klebonas kun. Paul Wood. Klebonui buvo padėkota už jo parodytą palankumą Šalpai ir leidimą naudotis klebonijos patalpomis. Po pietų posėdis tęsėsi iki 4:00 val. Tada buvo baigtas reikalų vedėjos pranešimas, pristatyta 2005 fiskalinių metų sąmata, kuri direktorių buvo priimta. Išsamų pranešimą apie Šalpos reikalus Lietuvoje padarė vicepirmininkė Ilona Laucienė, kuri dažnai lankosi Lietuvoje ir padeda Šalpai prasmingiau teikti paramą. Posėdyje buvo pakviestas dalyvauti advokatas Saulius Kuprys, kuris pasidalino žiniomis apie paveldėjimus. Posėdis užbaigtas malda.

V.J.

Šis "Darbininko" Nr. 3 padidintas iki 20 puslapių.

Vasario 16-tosios d. proga New Yorke Jungtinį priėmimą surengė LR nuolatinis atstovas prie Jungtinių Tautų **Gediminas Šerkšnys** ir LR generalinis konsulas New Yorke **Mindaugas Butkus**. Priėmimas įvyko vasario 17 d., 6-8 v.v. Union League Club patalpose Manhattane. Sukviesta apie 300 JT diplomatų, konsulų ir lietuvių visuomenės atstovų. Buvo įdomu susipažinti su diplomatais ir kitais Lietuvos draugais ir drauge pasidžiaugti Lietuvos atgauta nepriklausomybe. Žiūr. nuotrauką 7 psl.

Tradicinė Kaziuko mugė, rengiama New Yorke skautų, įvyks sekmadienį, **kovo 7 d.**, Viešpaties Atsimainymo par. Salėje, 64-41 Clinton St., Maspeth, NY, tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių. Vyks lietuviškų išdirbinių ir gintaro pardavimas, veiks kavinė.

Už a.a. Julijos ir Prano Kunigėlių sielas mišios mirties metinių proga buvo aukotos Pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyne š. m. vasario 16 ir 17 dienomis. Mišias užprašė Julijos sesutė Kazimiera Šventoraitienė.

The Passion of The Christ, filmas apie Kristaus nukryžiovimą ir mirtį, susilaukė daug įvairiausių atsiliepimų ir kritikos. Kino teatruose jis buvo pradėtas rodyti pelenų dieną. Dauguma atsiliepimų yra teigiami ir tai filmą plačiai išreklamavo.

Šis "Darbininko" Nr. 3 (25) išsiunčiamas kovo 10 d. Sekantis Nr. 3 (25) numatytas išsiųsti balandžio 1 d.

Vasario 16-sios minėjimas New Yorke, kurį rengė Didžiojo New Yorke jungtinis komitetas: Lietuvių Bendruomenė (šiemet vadovavo minėjimo ruošoje), Tautos Fondas ir ALTA, įvyko 2004 m. vasario 15 d. Viešpaties Atsimainymo parapijos patalpose. Šv. Mišias 11:15 val. bažnyčioje koncelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir Vytautas Volertas, Atsimainymo parapijos vikaras. Pamoksle vyskupas kalbėjo apie šios šventės reikšmę, ir dar prisiminė dabartinio gyvenimo sunkumus Lietuvoje, kur dauguma žmonių yra išaugę be krikščioniškų tradicijų; jie lanko bažnyčią tik Kalėdų ir Velykų metu. Tikrai kai pasikeis auklėjimas ir supratimas apie moralę ir elgesį, Lietuvoje pagerės pažiūra į gyvenimą.

Po mišių buvo užkandžiai salėje, kuriuos paruošė Queens LB apylinkė su jos pirmininku Jonu Kunca. 2 val. popiet minėjimą atidarė LB NY apygardos pirm. dr. Giedrė Kumpikaitė. Sekė tradicinės apeigos: vėliavų įnešimas, žuvusiųjų už laisvę pagerbimas. Invokaciją sukalbėjo vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM. Prelegentė Vaiva Vėbrautė, naujai išrinkta LB Krašto valdybos pirmininkė, gerai paruoštoje paskaitoje prisiminė ir dabartinę Lietuvą, jos siekius ir problemas. Meninę dalį atliko pianistas Edvinas Minkštimas, paskambindamas Čiurlionio Trys preliudai ir Debussy kūrinį. Programą uždarė tautos Fondo valdybos pirm. Algis Vedeckas. Atsilankė apie 200 žmonių. Surinkta aukų: ALTAi – 380 dol.; Tautos Fondui – 1,760 dol.; Lietuvių Bendruomenei – 1,295 dol. Aukos dar atsiunčiamos paštu.

Juozas Petniūnas, ilgametis newyorkietis, mirė š. m. vasario 6 d., sulaukęs 88 metų amžiaus. Nuliūdime liko jo žmona, duktė Irena Petniūnaitė-Kirkylėnė ir anūkai.

Inž. Antanas Didžiulis, gyv. Brigantine, NJ, sulaukęs 93 metų amžiaus, mirė sausio 30 d. Nuliūdime liko giminės Lietuvoje, žmona Albina, dantų gydytoja, ir jos seserys: Genovaitė Meiliūnienė ir Aleksandra Elsbergienė.

Apreiškimo par. žinios

Kovo 14 d., sekmadienį, tuojau po 10-tos val. lietuviškų mišių, vyks **Kovo 11-tosios** – nepriklausomybės atstatymo – minėjimas apatinėje parapijos salėje.

Didžiosios savaitės pamaldų Apreiškimo parapijoje nebus.

Velykų dieną, balandžio 11, 7 val. ryto bus aukojamos Prisikėlimo mišios. Po mišių – velykiniai pusryčiai parapijos salėje. 10 val. ryto lietuviškų mišių nebus.

VJ Atsimainymo parapijos gavėnios tvarkaraštis

Kryžiaus keliai: gavėnios penktadieniais 11:00 v.r.

(Pirmojo mėnesio penktadienio Šventojo valanda vėl prasidės gegužės mėnesį).

Išpažinčių tvarkaraštis:

Penktadienį, kovo 26 – visuotinė atgaila 7 v.v.

Šeštadieniais, kovo 27 d. ir balandžio 3 – nuo 3:00 iki 4:45 v. p.p.

Didžiąją savaitę nuo pirmadienio iki trečiadienio: po 7:30 v. r. mišių (pirmadieniais), 11:00 – 11:45 v. r. ir taip pat 6 v. v. Novenos pirmadieniais.

Didžiosios savaitės mišios:

Pirmadienį – 7:30 v. r. ir 12:00 v.p.p.; antradienį ir trečiadienį – 12:00 v. p.p.; Didįjį ketvirtadienį rytinių mišių nėra; 7:00 v.v. – Pasutinės vakarienos mišios; Švenčiausiojo lankymas iki 10:00 v.v.; Didįjį penktadienį mišių nėra; 12:00 v. Vidurdienį – trijų parapijų bendri Kryžiaus keliai lauke; 7:00 v.v. – Jėzaus kančios ir mirties liturgija; Didįjį šeštadienį rytinių mišių nėra, 8 v.v. – Velykų vigilija; Velykų sekmadienį: 8 v.r., 10 v.r., 12:30 v. p.p. mišios anglų kalba; 11:30 v.r. – mišios lietuvių kalba.

SKELBIMAI

Lietuvių enciklopedijos pilnas komplektas skubiai parduodamas geromis sąlygomis. Skambinti: (718) 386-5450.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJĖ KOMISIJA.

“Vasara baigiasi rudenį” Apreiškime

Iš k.: LR gen. konsulas Mindaugas Butkus, LB NY apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė ir rezistentas Rytis Lukšas Vlado Sido nuotr.

Sekmadienį, vasario 8 d., tuojau po Apreiškimo parapijos bažnyčioje kun. Juan (jis nepyksta ir Jonu pavadintas) Dielinikaičio lietuviškai atnašautų Šv. Mišių, jose dalyvavę rinkosi į žemutinę parapijos salę, kur jų laukė kino juosta “Vasara baigiasi

rudenį”. Savo paties paruoštą filmą (ne Video) į Apreiškimą atsivežė JAV besisvečiuojantis kino filmų rezistentas **Rytis Lukšas**.

Pasivaišinus skaniais sumuštiniais ir kvapnia kava, susirinkusius pasveikino Lietuvių Bendruomenės NY

apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė. Priminusi, kad šis renginys buvo suorganizuotas bendradarbiaujant su LR generaliniu konsulatu, garsiakalbį perleido gen. Konsului Mindaugui Butkui. Taręs kelis taupius sakinius, M. Butkus pristatė režisierių G. Lukšą ir pakvietė jį susipažinti. G. Lukša, žvilgterėjęs į ryškesnes savo gyvenimo detales iškarpa, pastebėjo, jog jis nepriklausęs komunistų partijai ir nesivadovavo jos nuorodomis. Kaip filmų kūrėjas režisierius reiškiasi jau 30 metų. Per tą laikotarpį yra sukūręs 13 kino filmų. Galiausiai, pakvietęs pasižiūrėti jo sukurtą filmą, išreiškė tikėjimą, kad ją užbaigus, salėje rasis tiek pat žiūrovų, kaip kad ir jai prasidėjus.

Kino juosta “Vasara baigiasi rudenį”, sukurta pagal rašytojo Granausko kūrinį, buvo susukta 1982 m. ir vaizduoja 1960-tųjų metų laikotarpį. Joje du vyrai, tėvas ir sūnus, myli tą pačią moterį.

Žiūrovų žvilgsnis (filmo peržiūroje dalyvavo apie 55 žmonės) į šią kino juostą nebuvo vienodas. Neparodžius didesnio entuziazmo ji buvo santūriai sutikta. Negalėčiau tvirtinti, kad rež. G. Lukšos tikėjimas būtų 100% išsipildęs. TV lange šviesai užgesus, žiūrovų skaičius salėje galėjo būti ir mažesnis.

Ryškiausia, nemažą jaudulį žiūrovams filme sukėlusi detalė, tai – milžiniški buldozeriai, kurie riau modami ir keldami didelį triukšmą, ardydami žemę, negailestingai naikino lietuviškas sodybas.

p.palys

A.†A.

JADVYGAI GEČIAUSKIENEI- JURGELEVIČIŪTEI

2004 m. vasario mėn. 4 d. išėjusiai Amžinybės taku, reiškiamo nuoširdžią užuojautą JAV LB Krašto Valdybos buvusiam pirmininkui ALGIMANTUI GEČIUI.

Tegul Amžinojo Gyvenimo viltis guodžia liūdinčius.

JAV LB Krašto Valdyba

JAV rytinio pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija įvyks sekmadienį, balandžio 18 d. New Yorke. Adresas - Viešpaties Atsimainymo parapija (Transfiguration Parish), 64-14 Clinton Avenue, Maspeth, NY 11378. Konferencijoje dalyvauti kviečiami visi lituanistinių mokyklų vedėjai ir mokytojai. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į Švietimo tarybą polik@virizon.net

Knygos - geriausia dovana

"Darbininko" administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2004-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
"Darbininkui":
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

- kepame virš 30 metų
- siunčiame į visas JAV valstijas
- 3 dydžiai: 5, 10 ir 15 svarų
- laikas jau dabar užsisakyti šventėms

Skambinkite: Juozui Liūdžiui
New Britain, CT
tel.: (860) 223-2380; fax: (860) 224-3341

NAUJA**DR. A. PAŠKAUS KNYGA**

Ką tik pasirodė nauja kun. dr. Antano Paškaus knyga "*Meilė – žmogaus pašaukimas*". Joje autorius iškelia autentišką meilę, aptaria jos santykį su kitomis žmogaus meilės formomis, nušviesdamas žmogaus meilių išraiškas. Taip pat svarstomi lyčių skirtumai biologinėje, psichologinėje ir dvasinėje plotmėje, analizuojama mūsų laikų meilės krizė.

Knyga gaunama: "Darbininko" administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, tel. (718) 827-1351. Kaina 8 dol. ir 2 dol. persiuntimas.

SKELBIMAI

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės *Vila Maria, P.O. Box 155, Thompson, CT 06277*.

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME**DARBININKAS**

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

RETURN SERVICE REQUESTED

Non-Profit Org.

U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.

Permit NO 5417